

UVODNIK

Pred vami je prva letošnja številka Knjižničarskih novic. Malo drugačna, tako vsebinsko kot oblikovno, kar ste opazili predvsem bralci tiskane oblike.

Vendar to kar držite v roki, še ni dokončna podoba. V načrtu imamo tudi nekaj novih rubrik, ki bodo publikacijo še popestrile. Predvsem bi želeli, da nam pomagate sooblikovati publikacijo, ne le z vašimi prispevki, temveč tudi s predlogi o morebitnih izboljšavah predlagane oblike ter z opozarjanjem na teme, ki jih še ne pokrivamo, pa bi bile zanimive za širšo strokovno javnost.

Veseli bomo vaših komentarjev, predlogov, razmišljanj, ki nam jih lahko posredujete na elektronski naslov: icb@nuk.uni-lj.si. Nekatere od njih bomo tudi objavili v rubriki »Razmišljanja in komentarji«. Ta bo v prihodnje bolj tematsko usmerjena. Tako bomo v naslednji številki »komentirali« novo podobo publikacije, na vsako nadaljnjo tematiko pa vas bomo opozorili v naslednjih uvodnikih. Poleg komentarjev lahko predlagate tudi tematiko, za katero menite, da bi bralce spodbudila k razmišljanju in podajanju svojega mnenja. Seveda tematska usmerjenost rubrike ne pomeni, da ostala razmišljanja ne bodo objavljena.

V tokratni številki objavljamo razmišljanje Majde Papež o vlogi šolskega knjižničarja ter mnenje Društva bibliotekarjev Primorske glede težav Knjižnice in čitalnice Idrija. V drugem prispevku Majde Papež boste

prebrali, zakaj nikdar ne bi smeli biti zadovoljni z bralno pismenostjo mladih. Priporočamo vam branje članka Simone Resman o dogajanju v Knjižnici Otona Župančiča v okviru leta enakih možnosti. Helena Pečko-Mlekuš vas bo seznanila s programom izobraževanja, ki ga izvaja NUK. O težavah glede avtorske in sorodnih pravic so razmišljali v Zagrebu, za vas pa je poročilo z okrogle mize pripravila Melita Ambrožič. Z Mojco Kotar se boste sprehodili po slovaških knjižnicah.

Spominjamo se Anke Cizej iz Knjižnice Zagorje. Objavljamo povabilo Društva šolskih knjižničarjev Slovenije, da s prispevkom sodelujete na oktobrskem kongresu. Obveščamo vas o poteku lanskega Dneva splošnih knjižnic in o virtualni razstavi na dLibu. Predstavljamo vam knjižnico Dvor in se pridružujemo čestitkam Jadranki Zupančič ob podelitvi naziva bibliotekarski svetovalec.

V stalnih rubrikah vas bomo redno opozarjali na prihajajoča strokovna srečanja, novo strokovno literaturo in iskalce zaposlitve.

Upamo, da bodo vse spremembe pripomogle, da boste v bodoče še raje prebirali Knjižničarske novice.

Damjana Vovk

HITRE INFORMACIJE

PROGRAM BIBLIOTEKARSKEGA IZOBRAŽEVALNEGA CENTRA NUK ZA LETO 2008

Tudi v letu 2008 bo Bibliotekarski izobraževalni center NUK (BIC) za knjižnične delavce organiziral in izvajal različne oblike izobraževanja, bibliotekarske izpite in postopke pridobivanja strokovnih nazivov.

Izobraževanje bo obsegalo tri sklope:

- Izobraževanje za začetnike v stroki,
- Permanentno izobraževanje knjižničarjev,
- Izobraževanje za vzajemno katalogizacijo.

Več na 6. strani

Ne spreglejte:

Uvodnik	1
Koledar prihajajočih srečanj	2
ELEM v Knjižnici Otona Župančiča	3
Bralna zmožnost	5
Program Bibliotekarskega izobraževalnega centra	6
Knjižnice in intelektualna lastnina	7
Slovaške knjižnice	10
Knjižnica in čitalnica Idrija	15
Vloga šolskega knjižničarja	16
Kongres šolskih knjižničarjev Slovenije	16
Dan splošnih knjižnic kot promocija	20
Ljubljana na svojih prvih razglednicah	21
Razpisi	21
Čestitka	22
Anki v slovo	23
Prvo leto knjižnice Dvor	23
Seznam novosti Informacijskega centra za bibliotekarstvo v NUKu	24
Vabilo	25
Oglasi	26
Navodila avtorjem	26

OBVESTILA

KOLENDAR PRIHAJAJOČIH SREČANJ

KONFERENCE

(izbor za obdobje maj – junij 2008)

- **10-11. 4. 2008**, Amsterdam, Nizozemska, *1. International PDF/A Conference: ISO standard PDF/A for the long-term archiving of documents*, http://www.pdfa.org/doku.php?id=events:pdfa_conference_amsterdam:en
- **1-3. 5. 2008**, Oak Brook, Illinois, ZDA, *36th LOEX: Librarian as Architect: Planning, Building & Renewing*, <http://www.loexconference.org/2008/students.htm>
- **14-17. 5. 2008**, Bled in Ljubljana, Slovenija, *Creating value through digital commons*, <http://www.euram2008.org/>
- **8-9. 5. 2008**, Haag, Nizozemska, *EBLIDA annual Council 2008*, <http://www.eblida.org/index.php?page=the-hague-council-meeting>
- **7-9. 5. 2008**, Vila Nova de Foz Côa, Portugalska, *Heritage 2008 International Conference*, <http://www.heritage2008.greenlines-institute.org/>
- **28-29. 5. 2008**, Paris, France, *I-expo, KM Forum et Online*, <http://www.i-expo.net/>
- **2-3. 6. 2008**, Krakow, Poljska, *14th International Conference: Library: The Key To Users' Success*, <http://www.inib.uj.edu.pl/eng/confer/ks/index.html>
- **2-7. 6. 2008**, Dubrovnik, Hrvaška, *Libraries in the digital age (LIDA) 2008*, <http://www.ffos.hr/lida/>
- **3-6. 6. 2008**, Marakeš, Maroko, *IEEE International Conference on Research Challenges in Information Science*, <http://www.farcampus.com/rcis/index.php>
- **3-6. 6. 2008**, Mannheim, Nemčija, *Bibliothekartag 2008*, <http://www.bib-info.de/event.htm>
- **5-7. 6. 2008**, Vancouver, Kanada, *CAIS/ACSI 2008: Information Beyond Borders LIS interacting with other disciplines*, <http://www.cais-acsi.ca/2008call.htm>
- **7-15. 6. 2008**, različni kraji, Ukrajina, *Crimea 2008: Libraries and Information Resources in the Modern World of Science, Culture, Education, and Business*, <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2008/eng/inf.php>
- **11-14. 6. 2008**, Amsterdam, Nizozemska, *Congress European Booksellers*, <http://www.amsterdamworldbookcapital.com/index.cfm?page=agenda&aid=28>
- **13-15. 6. 2008**, Bedfordshire, VB, *CILIP: Public Libraries Group Conference 2008*
- **15-18. 6. 2008**, Seattle, ZDA, *SLA Annual Conference 2008*, <http://www.sla.org/content/Events/conference/ac2008/index.cfm>
- **15-20. 6. 2008**, Pittsburgh, ZDA, *Joint Conference on Digital Libraries*, <http://www.jcdl2008.org/index.html>
- **19-20. 6. 2008**, Suthport, VB, *Forbidden Fruit: The censorship of literature and information for young people*, <http://forbiddenfruitconference.wetpaint.com/>
- **20-21. 6. 2008**, Nancy, France, *The Lives of the Book*, nathalie.colle@univ-nancy2.fr
- **23-25. 6. 2008**, Oulu, Finska, *USE-2008. From Information Provision to Knowledge Production*, <http://www oulu.fi/silo/use2008/index.html>
- **25-27. 6. 2008**, Toronto, Kanada, *ELPUB 2008: Open Scholarship*, <http://www.elpub.net/>

SODELOVANJE NA KONFERENCI (roki za oddajo povzetkov)

- **1.3.2008** za 14-19. 9. 2008, Aarhus, Danska, *ECDL 2008: Towards the European Digital Library*, <http://ecdl2008.org/>
- **28.3.2008** za 16-17.10.2008, London, VB, *Internet Librarian International*, <http://www.internet-librarian.com/index.shtml>
- **1.2.2008** za 17-20.9.2008, Vilnius, Litva, *Information seeking in context 2008*, <http://www.kf.vu.lt/isc2008/>
- **30.3.2008** za 22-26. 9. 2008, Berlin, Nemčija, *International Conference on Dublin Core and Metadata Applications*, <http://dc2008.de/>
- **30.5.2008** za 23-26. 9.2008, Park City, ZDA, *5th International Conference on Geographic Information Science*, <http://www.giscience.org/index.php>
- **30.5.2008** za 23-24. 10. 2008, Columbus, Oh., ZDA, *5th International Conference on Knowledge Management*, <http://www.ickm2008.org/>

SODELUJTE S PRISPEVKI

- Revija Information for social change (ISC) (ISSN 1364-694X) poziva vse zainteresirane, da sodelujejo s prispevki v poletni številki revije 2009 na temo Science & technology for utopias. Več na: <http://libr.org/isc/authors/index.html>

Seznam pripravila
Branka Badovinac
Narodna in univerzitetna knjižnica

ISSN 0353-9237

Izdala in založila: Narodna in univerzitetna knjižnica, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Za knjižnico: mag. Lenart Šetinc

Odgovorna urednica: Damjana Vovk (e-pošta: icb@nuk.uni-lj.si)

Uredniški odbor: dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer

Naklada: 400 izvodov

Naročila in odpovedi: icb@nuk.uni-lj.si oz. tel. št. 01/2001-174

ELEM V KNJIŽNICI OTONA ŽUPANČIČA

STROKOVNE
TEME

Evropska unija je leto 2007 razglasila za leto enakih možnosti za vse.

Cilji Evropskega leta enakih možnosti so bili:

- sprožiti obsežno razpravo o prednostih, ki jih evropskim družbam prinaša različnost;
- seznaniti prebivalstvo z njegovo pravico do enake obravnave in življenja brez diskriminacije – ne glede na spol, raso ali narodnost, vero ali prepričanje, invalidnost, starost in spolno usmerjenost; in
- uveljavljati enake možnosti za vse.

Štirje servisi Knjižnice Otona Župančiča, Borza dela, Borza znanja, Središče za mlade in Središče za samostojno učenje, so v okviru ELEM od 12. do 15. novembra 2007 pripravili različne delavnice, predstavitve, pogovore in okrogle mize.

V informacijskem servisu **Borza dela** zbiramo, aktualiziramo in posredujemo informacije o trgu delovne sile v Sloveniji, v Evropski uniji (Eures) in drugih državah. Zbrane so informacije s področja zaposlovanja, s področja izobraževanja, s področja gospodarstva, s področja sociale in s področja brezplačne pravne pomoči.

Borza znanja je informacijsko središče, v katerem zbiramo, urejamo in posredujemo podatke o ljudeh, ki znanje iščejo, in o ljudeh, ki znanje ponujajo. Predmet ponudbe in povpraševanja predstavljajo znanja, vedenja, veščine, spretnosti in informacije s kar najrazličnejših področij.

V **Središču za mlade** se mladi lahko učijo, pišejo referate, raziskovalne naloge, diplomske naloge, poiščejo najrazličnejše informacije, dobijo brezplačno učno pomoč, se udeležijo

predavanj, okroglih miz in pogovorov in aktivno preživljajo prosti čas.

Središče za samostojno učenje je ena izmed oblik zadovoljevanja potreb na področju izobraževanja odraslih. Samostojno učenje je namenjeno tistim, ki doma nimajo računalnika ali pa se zaradi pomanjkanja časa ali denarja in zaradi oddaljenosti od izobraževalnih ustanov ne morejo vključiti v katero od organiziranih oblik izobraževanja.

»Knjižnica – vir znanja«

Središče za samostojno učenje je 12. novembra v sodelovanju z Društvom paraplegikov Ljubljanske pokrajine pripravilo dveurno delavnico. Namen delavnice je bil seznaniti invalide, ki so mobilno ovirani, s ponudbo Knjižnice Otona Župančiča. Delavnica je potekala v računalniški učilnici, udeležilo se je 7 oseb. Vsebina delavnice: ogled knjižnice, uporaba COBISS - Virtualne knjižnice Slovenije, predstavitev Portala KOŽ (virtualna knjižni-

Slika 1: Delavnica »Knjižnica – vir znanja«
(foto: arhiv KOŽ)

ca, elektronski viri), e-izobraževanje in učenje na daljavo, predstavitev posebnih ponudb v knjižnici in ugodnosti za uporabnike s posebnimi potrebami.

E-izobraževanje in učenje na daljavo: Knjižnica je na razpis Ministrstva za kulturo (»Nakup IKT opreme za potrebe splošnih knjižnic«) prijavila projekt »Razvoj informacijske pismenosti

na domači strani knjižnice«.

Napredna informacijsko komunikacijska tehnologija omogoča mentorjem in udeležencem izobraževanja aktivno sodelovanje ter hiter dostop in izmenjavo učnih vsebin. Z elementi Web 2.0 – spleta druge generacije, vsebine na spletu uporabniki sami (so) ustvarjajo, povezujejo in razvrščajo. Prav elektronsko učenje (e-učenje) in učenje na daljavo sta obliki izobraževanja in usposabljanja, ki v največji meri izkoriščata funkcionalne prednosti spleta druge generacije.

Cilja projekta »Razvoj informacijske pismenosti na domači strani knjižnice« sta dostop do e-gradiv prek Portala KOŽ (pod e-izobraževanje / www.koz.si) in izobraževanje uporabnikov v virtualnem okolju. E-gradiva, dostopna prek portala KOŽ, so razdeljena v dve rubriki: v rubriko **Mi za vas** so umeščena vsa e-gradiva, ki jih pripravlja Knjižnica samostojno in/ali v sodelovanju z drugimi organizacijami, nekaj jih je nastalo tudi v okviru mednarodnih projektov TUNE in PuLLS. Rubrika **Drugi za vas** ponuja širok izbor e-gradiv, ki jih pripravljajo različni slovenski in tuji ponudniki.

Za testiranje modela učenja na daljavo smo prek orodja za video konferenco e-pop za aktivne iskalce zaposlitve (Borza dela) izvedli delavnico »Razgovor pri delodajalcu« (5. – 7. novembra 2007). Prisotni so bili uporabniki (5 oseb) in dva partnerja pri projektu: Izida ter Glotta Nova. Po izvedbi delavnice smo (5. decembra 2007) povabili k predstavitvi projekta mrežo Borz dela, mrežo Središč za samostojno učenje, mrežo CVŽU, mrežo Borz znanja, 10 OOK, osrednje knjižnice osrednjeslovenske regije, Zavod za zaposlovanje, Ministrstvo za kulturo in soizvajalce v projektu.

Izkazalo se je, da sta prav e-izobraževanje in učenje na daljavo še posebej uporabni obliki izobraževanja in usposabljanja za gibalno ovirane uporabnike.

Nastop članov Borze znanja in romska glasba

13. novembra so se v Mediateki predstavili člana Borze znanja Ghosem Estabraghi in Ibrahim Nouhom ter skupina Halgato Band z romsko glasbo.

Namen nastopa je bil predstaviti probleme, s katerimi se srečujejo predstavniki posameznih skupin (Romi, priseljenci, temnopolti), hkrati pa predstaviti znanja in spretnosti, s katerimi pripadniki posameznih manjšinskih skupin bogatijo našo kulturo.

Ibrahim Nouhom iz Bamaka, glavnega mesta Malija, že 28 let živi v Sloveniji. Predstavil nam je značilnosti afriških plesov, prek videoposnetka smo si ogledali še nastop malijske pevke Dienebe Seck. Pod Ibrahimovim vodstvom smo se obiskovalci prireditve zazibali v veselih in sproščenih afriških ritmih in naredili prve plesne korake afriških plesov, imenovanih bamako in takamba.

Ghosem Estabraghi, ki se je pred tremi leti v Slovenijo preselil iz Teherana, je predstavil obredno pitje čaja. Udeležencem je prikazal obrede in navade, ki jih imajo v njegovi domovini pri pitju čaja.

Slika 2: Halgato Band
(foto: Tadeja Horvat)

Med posameznimi nastopi so nastopajoči spregovorili o sebi, svoji domovini, o izkušnjah s Slovenijo in večinskim prebivalstvom, o spremembah, ki jih opažajo v odno-

Slika 3: Predstavitve skupine PUM
(foto: arhiv KOŽ)

su do drugačnih.

V tem sklopu prireditev smo tudi dobili zamisel za oblikovanje dela programa za leto 2008. Leto 2008 je Evropska unija razglasila za leto medkulturnega dialoga. KOŽ bo prispevala svoj košček v mozaik spodbujanja medkulturnega dialoga oz. spodbujanja medsebojnega razumevanja med ljudmi iz različnih okolij in kultur z »Romskim tednom« (dvojezične pravljice za otroke, prizadevanja za romski jezik, predstavitev romskega radia, glasbeni nastop, plesni nastop, razstava ilustracij romske umetnice, predstavitev romske prehrane).

Predstavitve skupine PUM

Središče za mlade je 14. novembra v Mediateki organiziralo kreativno delavnico, na kateri so se nam pridružili mladi iz skupine PUM (projektno učenje za mlade).

PUM je javno veljaven program, ki ga financirajo Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod za zaposlovanje in občine. Izvajajo ga različne organizacije, v Ljubljani je to zavod TIN. Mladi od

Slika 4: Okrogla miza »Iskanje zaposlitve in zaposlovanje istospolno usmerjenih oseb«
(foto: arhiv KOŽ)

15. do 25. leta se vključijo v projektno učenje za eno šolsko leto. To so mladi, ki so zaradi različnih okoliščin zapustili redno šolanje in so brezposelni.

Namen delavnice je bil omogočiti Pumovcem, da predstavijo svoje delo in dosežke v javnosti. Na delavnici je sodelovalo devet aktivnih udeležencev programa

PUM in trije mentorji. Udeležencem delavnice smo predstavili KOŽ, s posebnim poudarkom na predstavitvi Središča za mlade. Zelo so se zanimali za brezplačno učno pomoč, saj se nekateri nameravajo v naslednjem šolskem letu vrniti v redno šolanje.

Čeprav so vključeni v program šele en mesec, so oblikovali zanimiv program: recitali so Madonnino pesem Like a virgin v različnih jezikih, na koncu so zaplesali kolo kot simbol prijateljstva in sožitja.

Z mladimi iz skupine PUM sodelujemo že dalj časa prek dejavnosti Središča za mlade, do leta 2006 pa smo jih obiskovali s posebno obliko promocije branja med mladimi »Berem, torej mislim« tudi v prostorih zavoda TIN.

Iskanje zaposlitve in zaposlovanje istospolno usmerjenih oseb. Enake možnosti: izkušnje in praksa

Borza dela je 15. novembra v Mediateki organizirala okroglo mizo o težavah pri iskanju zaposlitve in zaposlovanju istospolno usmerjenih oseb. Vabilu na okroglo mizo so se odzvali Sekcija ŠKUC-LL, DIH društvo za integracijo homoseksualnosti, Društvo informacijski center Legebitra, Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Vlada RS - Urad za enake možnosti.

Obravnavali smo različne teme, ki se dotikajo ne samo istospolno usmerjenih oseb, ampak so pomembne za vse zaposlene in iskalce zaposlitve:

1. Kaj je diskriminacija v zaposlovanju?
2. Kakšne so njene oblike?
3. Kakšne so posledice za žrtve in kakšne za delodajalce?
4. Kako se z diskriminacijo soočiti in kako jo preprečiti?
5. Kakšne so prednosti politike enakih možnosti za delodajalce in istospolno usmerjene osebe, kot tudi za vse marginalne skupine?
6. Kaj je to politika enakih možnosti?
7. Kaj pa naša zakonodaja?

Realnost sodobnega sveta so raznoliki kulturni vzorci in življenjski slogi. Ta raznolikost pogojuje tudi spremembe delovne kulture in organizacijske strukture v zaposlovanju. Podjetja z omejevanjem raznolikosti omejujejo lastni potencial – znanja, večine, sposobnosti in izkušnje raznolike, talentirane delovne sile.

Udeleženci okrogle mize so s svojim sodelovanjem, osebnim pristopom in predvsem lastnimi izkušnjami s tega področja pridali okrogli mizi prakso in izkušnje, ki jih živijo vsak dan.

Med razpravo sta se izoblikovali dve ugotovitvi:

- Pravica do dela, brez strahu pred diskriminacijo in nadlegovanjem, je osnovna človeška pravica.
- Diskriminacija na podlagi spolne usmerjenosti v zaposlovanju in na trgu dela s strani socialnih partnerjev v Sloveniji doslej ni bila priznana.

Slika 5: Info galerija (foto: arhiv KOŽ)

Info galerija

Za oglaševanje dejavnosti ob Evropskem letu enakih možnosti smo v knjižnici prvič uporabili Info galerijo.

Info galerija je poleg Mesečnika prireditvev in Portala KOŽ tretji sistem za obveščanje uporabnikov. Info galerija je oblika posredovanja informacij, ki omogoča prikaz digitalnih vsebin prek velikih zaslonov (107 cm) v fizičnem prostoru na nov način.

Če so analogne in digitalne vsebine v Mesečniku in na Portalu namenjene predvsem »oddaljenim« uporabnikom,

so vsebine prek Info galerija namenjene tistim uporabnikom in obiskovalcem, ki so v knjižnici prisotni. LCD zaslone smo postavili v Mediateko (klet), v pritličje in v 1. nadstropje. Zadnjega pa smo umestili tako, da je obrnjen v pasajo in seznanja z novostmi in prireditvami v Knjižnici tudi mimoidoče.

Zaključek

Osnovna naloga splošnih knjižnic je zagotavljanje demokratične dostopnosti do znanja, kulture in informacij vsem prebivalcem. Splošne knjižnice se moramo zavedati svoje odgovornosti pri vzpodbujanju aktivnega državljanstva in pri usposabljanju državljanov za prevzemanje svoje vloge v družbi. Ta odgovornost velja še posebej za premaganje izključenosti najbolj ranljivih skupin prebivalcev: mladih, ki so opustili šolanje, brezposelnih, starejših, uporabnikov s posebnimi potrebami (invalidov), narodnostnih skupnosti itd.

S prireditvami ob Evropskem letu enakih možnosti smo želeli opozoriti na drugačnost, na potrebo po strpnem dialogu, saj vsaka diskriminacija onemogoča uveljavljanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Simona Resman
Knjižnica Otona Župančiča
Ljubljana

BRALNA ZMOŽNOST

STROKOVNE
TEME

Študija PISA 2006, ki jo je objavila organizacija OECD, je pokazala, da so slovenski 15-letniki nadpovprečni v matematiki in povprečni pri branju. Mislim, da razloga za posebno zadovoljstvo ni, saj se še vedno ne zavedamo dovolj pomena bralne pismenosti. V nekaterih državah, npr. v Veliki Britaniji in Finski, sistematična prizadevanja za višjo pismenost že prinašajo pozitivne rezultate. Tudi nemški

Če se šoli posreči vzbuditi veselje do branja in doseči, da bo branje našlo trdno mesto v vsakdanjem življenju otrok in mladine ter morda še družine, potem se bo tudi bralna kompetenca razvijala dalje.

učenci so v tokratni študiji PISA dosegli precej boljše rezultate kot leta 2000, vendar je iz pričujočega teksta razvidno, da z bralno pismenostjo mladih nikakor niso zadovoljni.

Branje po PISI

<http://www.lehrer-online.de/dyn/9.asp?path=/lesefoerderung>

Rezultati študije PISA so pokazali, da so nemški učenci in učenke tudi na gimnazijah izkazali premalo bralne zmožnosti. Ker je v naši državi pouk materinščine zelo osredotočen na literarne tekste, je ta rezultat privedel do kritičnega pregleda temeljev in ciljev poučevanja nemščine tako pri teoretikih kot pri praktikih.

Pomen branja

Branje kot »pomoč pri odraščanju«

Bralna zmožnost je več kot sposobnost najti določeno informacijo v besedilu. Po Joachimu Fritzscheju naj bi pouk nemščine, katerega bistveni del je obravnavanje

literature, pri mladih ljudeh razvijal temeljne kompetence - kognitivno, interakcijsko, jezikovno ter estetsko, in jim tako »pomagal pri odraščanju«. Tudi iztočnice, kot so empatija, razumevanje drugačnosti, razvoj jaza in odkrivanje identitete, nakazujejo, kaj je cilj pouka nemščine, posebej literature.

Učne strategije in kognitivne zmožnosti

Rezultati PISE so gotovo privedli k temu, da se je poučevanje nemščine bolj kot doslej usmerilo v strokovne tekste. V novejših publikacijah pa zasledimo tudi opozorila, da je tako za posredovanje elementarnih strategij bralnega razumevanja kot tudi za usvojitve znanja posebej pomembno branje literarnih besedil. Oboje – kognitivne zmožnosti in poznavanje učnih strategij - predstavlja osnovo bralne kompetence (Hurrelmann, 2000).

Spodbujanje branja v šoli

Šola lahko samo omejeno prispeva k posredovanju in

spodbujanju bralne kompetence in ne more bistveno vplivati niti na kognitivne dispozicije, ki jih prinese s seboj otrok, niti na bralne pogoje v družinskem okolju. Zato se mora šola posvetiti predvsem motivaciji za branje. Če se šoli posreči vzbuditi veselje do branja in doseči, da bo branje našlo trdno mesto v vsakdanjem življenju otrok in mladine ter morda še družine, potem se bo tudi bralna kompetenca razvijala dalje.

»Komunikacijski kontakt«

Kdor veliko bere, izve veliko, zna novo pridobljeno znanje navezati na predhodno in ga izmenjati z drugimi. Ne samo poučevanje nemškega jezika in literature, ampak tudi šola nasploh mora poskrbeti za raznovrstne »komunikacijske kontakte«.

Iz nemščine prevedla

Majda Papež

Srednja trgovska šola Ljubljana

IZOBRAŽEVANJE

PROGRAM BIBLIOTEKARSKEGA IZOBRAŽEVALNEGA CENTRA NUK ZA LETO 2008

Nadaljevanje iz naslovne strani

Izobraževanje za začetnike v stroki

Za knjižnične delavce, ki nimajo formalne izobrazbe s področja bibliotekarstva in ki se usposablajo za delo oziroma se pripravljajo na bibliotekarski izpit, smo pripravili štiri tečaje:

Tečaj za začetnike v stroki, Tečaj za pripravo na bibliotekarski izpit, Strokovna obdelava knjižničnega gradiva in Vaje iz katalogizacije knjižnega gradiva.

Tečaj za začetnike v stroki je namenjen predvsem knjižničnim delavcem, ki v stroki delajo krajši čas in niso seznanjeni s osnovami knjižnične dejavnosti. Udeleženci se bodo med drugim seznanili z razvojem in delovanjem slovenskega knjižničnega sistema, vrstami knjižnic in njihovimi nalogami, knjižničarsko stroko, informacijskimi viri s področja bibliotekarstva, vrstami knjižničnega gradiva, razvojem knjige, knjižničnimi katalogi, z delom z uporabniki. Naj opozorimo, da bomo tečaj izvedli samo v spomladanskem terminu.

Na Tečaju za pripravo na bibliotekarski izpit se udeleženci podrobneje seznanijo z izpitnimi vsebinami, vprašanji, gradivom; dobijo posebno publikacijo

Pripravili smo tudi tri nove tečaje:

- Delo s posebnimi skupinami uporabnikov
- Komuniciranje v angleščini
- Predstavitev in uporaba elektronske izdaje tabel UDK

za pripravo na izpit, informacije o poteku izpita in napotke za čimbolj uspešno pripravo nanj.

V sklopu *Permanentno izobraževanje knjižničarjev* smo preoblikovali in posodobili tečaj *Izgradnja in upravljanje knjižničnih zbirk*. Prav tako smo posodobili tečaj *Spoznajmo Evropsko unijo*, na katerem se bodo udeleženci seznanili z osnovnimi pojmi s tega področja, pomembnejšimi informacijskimi viri in njihovo uporabo.

Pripravili smo tudi tri nove tečaje:

- *Delo s posebnimi skupinami uporabnikov*, ki je v letu 2008 namenjen delu z uporabniki, zasvojenimi z drogo;
- *Komuniciranje v angleščini*, namenjen knjižničnim delavcem, ki so v neposrednem stiku z angleško govorečimi uporabniki;
- *Predstavitev in uporaba elektronske izdaje tabel UDK*, brezplačni tečaj, ki ga bomo izvedli v dveh terminih. Udeleženci se bodo seznanili s teoretičnimi osnovami ter z uporabo elektronske izdaje UDC MRF in priroč-

nika Univerzalna decimalna klasifikacija.

Izobraževanje za vzajemno katalogizacijo

Udeleženci tečajev v tem sklopu so

knjižnični delavci, ki se usposablajo za delo v vzajemni katalogizaciji (želijo pridobiti licenco za vzajemno katalogizacijo).

Knjižnični delavci se izobražujejo tako v NUK kot v IZUM, zato je program izobraževanja NUK vsebinsko in terminsko usklajen s programom izobraževanja IZUM. Tako kot prejšnja leta je udeležba na nekaterih tečajih za vzajemno katalogizacijo, ki jih izvaja NUK, pogoj za udeležbo na tečajih, ki jih izvaja IZUM, kar je v programu posebej označeno.

Posebej opozarjamo, da je tečaj *Katalogizacija integriranih virov*, ki ga je doslej izvajal IZUM, ukinjen. Izobraževanje za obdelavo kontinuiranih virov bo v letu 2008 izvajal samo NUK ob sodelovanju predavateljev iz IZUM-a. (Tridnevni tečaj *Katalogizacija kontinuiranih virov* bo v začetku maja in oktobra.)

Letos bo še pet preizkusov znanja (januarski je že zaključen) za pridobitev licence za vzajemno katalogizacijo:

Termin	Lokacija	Pričetek
14. marec	IZUM – predavalnica 021 Prešernova 17, Maribor	9.00
16. maj	NUK - računalniška učilnica Turjaška 1, Ljubljana	9.00
20. junij	IZUM – predavalnica 021 Prešernova 17, Maribor	9.00
26. september	NUK – računalniška učilnica Turjaška 1, Ljubljana	9.00
14. november	IZUM – predavalnica 021 Prešernova 17, Maribor	9.00

Bibliotekarski izpiti

Strokovni izpiti bodo od *26. maja do 6. junija* ter od *1. do 12. decembra 2008* (v učilnici na Leskoškovi 12). Seji Izpitne komisije bosta predvidoma *17. aprila* in *16. oktobra*.

Za pripravo na bibliotekarski izpit priporočamo udeležbo na naslednjih tečajih:

- *Tečaj za začetnike v stroki,*
- *Tečaj za pripravo na bibliotekarski izpit,*
- *Strokovna obdelava knjižničnega gradiva in*
- *Vaje iz katalogizacije knjižnega gradiva.*

Poleg tega priporočamo udeležbo na tečajih, ki jih izvajamo v sklopu permanentnega izobraževanja in na katerih bodo kandidati poglobili znanje o nekaterih izpitnih vsebinah:

- *Osnove varovanja in zaščite gradiva,*
- *Značilnosti in opis elektronskih virov in*
- *Inspekcijski nadzor v knjižnicah.*

Kandidate brez formalne izobrazbe s področja bibliotekarstva naj opozorimo še na [brezplačne tečaje za uporabnike knjižnic](#), ki so prav tako del našega izobraževalnega programa. To so krajši (štiriurni) tečaji, ki jih izvajamo v računalniški učilnici NUK in na katerih se lahko knjižnični delavci seznanijo z elektronskimi informacijskimi viri. Kandidatom priporočamo predvsem obisk tečaja za *iskanje po znanstvenih bibliografijah in citatnih indeksih ter tečaja za iskanje po elektronskih časopisih in knjigah*.

Program izobraževanja za uporabnike je dostopen na spletni strani NUK/Uporabniki/Tečaji iskanja (URL: <http://www.nuk.uni-lj.si/>), program izobraževanja za knjižničarje pa na istem spletnem naslovu (v poglavju [Knjižničarji](#)). Na spletnih straneh so sproti objavljene informacije o dodatnih izobraževalnih oblikah in morebitnih spremembah v programu. Vabimo vas, da si jih ogledate.

Dodatna pojasnila o izobraževalnem programu NUK in njegovi izvedbi

dobite pri vodji izobraževalnega centra mag. Heleni Pečko Mlekuš (tel. 01/200-11-39, elektronski naslov: helena.pecko-mlekuš@nuk.uni-lj.si in pri strokovni sodelavki Poloni Marinšek (tel. 01/200-11-60) elektronski naslov: polona.marinsek@nuk.uni-lj.si.

Del izobraževalnega programa bomo izvajali v računalniški učilnici [NUK, Turjaška 1](#), del pa v učilnici na [Leskoškovi 12](#). Pri nekaterih tečajih (Tečaj za začetnike v stroki in Tečaj za pripravo na bibliotekarski izpit) je kraj izvedbe odvisen od števila udeležencev, kar je v programu posebej označeno. O lokaciji izvedbe teh tečajev bomo udeležence pravočasno obvestili.

Veseli bomo, če boste v programu za leto 2008 našli vsebine, ki vas zanimajo in ki vam bodo koristile pri delu.

Helena Pečko-Mlekuš
Bibliotekarski izobraževalni center
Narodna in univerzitetna knjižnica

KNJIŽNICE IN INTELEKTUALNA LASTNINA

POROČILA

: 7. okrogla miza o prostem dostopu do informacij (Zagreb, 10.12.2007)

Hrvaško knjižničarsko društvo in Katedra za bibliotekarstvo pri Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu vsako leto v decembru organizirata okroglo mizo s področja problematike knjižnic, s katero se srečujejo pri zagotavljanju prostega dostopa do informacij. Zadnja okrogla miza je bila namenjena vprašanju varovanja intelektualne lastnine, v prvi vrsti avtorske in sorodnih pravic, s katerim se srečujejo knjižnice tako pri izvajanju klasičnih kot elektronskih storitev in zlasti pri zagotavljanju dostopa do informacijskih virov v digitalnem okolju. S prispevki so sodelovali

hrvaški in tuji avtorji, predstavljena sta bila zbornika pete in šeste okrogle mize, ob koncu srečanja pa je bila krajša slovesnost ob praznovanju tridesetletnice obstoja hrvaške Katedre za bibliotekarstvo.

Prvi sklop srečanja je bil namenjen pravnim rešitvam varovanja intelektualne lastnine oz. avtorske pravice na Hrvaškem in v Evropi. **Dr. Aleksandra Horvat** je najprej opozorila na osnovno nalogo knjižnic, tj. zagotavljanje prostega dostopa do informacij, ki je izpostavljena v številnih mednarod-

nih dokumentih. Knjižnice so mesta, ki omogočajo enakopraven dostop do informacij in informacijskih virov različnim skupinam uporabnikov, ne glede na njihov status, vero, raso, prepričanja itd. S tem jim pomagajo pri pridobivanju novih znanj, njihovem osebostnem razvoju, obveščenosti in lažjem vključevanju v družbena dogajanja. Vendar pa knjižnice delujejo v okoljih, kjer veljajo določeni zakonski predpisi, ki jih lahko pri izpolnjevanju njihovega poslanstva tudi omejujejo, ob tem ko varujejo pravice drugih subjektov. Tako lahko predpisi s področja varovanja intelektu-

alne lastnine, zlasti avtorske pravice, ovirajo ali preprečujejo zagotavljanje prostega dostopa do informacij. Zato se knjižnice povsod po svetu srečujejo z dejstvom, da je treba doseči določeno ravnotežje med interesi uporabnikov in interesi nosilcev avtorskih pravic. Marsikje so knjižnice v borbi za zagotavljanje čim bolj neoviranega dostopa do informacij v primerjavi z nosilci avtorskih pravic, zlasti založniki, v podrejenem položaju in smo priča podaljševanju rokov avtorske zaščite del in širjenju avtorskih pravic. Kljub temu pa morajo veljavne predpise spoštovati, kar pomeni, da jih morajo najprej poznati same, vedeti kdaj in pod kakšnimi pogoji se lahko uporabljajo njihova gradiva, reproducirajo, izposojajo, predstavljajo ipd., in seveda na primeren način o tem informirati svoje uporabnike.

Vprašanja, s katerimi se srečujejo pri reševanju avtorsko pravne problematike evropske knjižnice, je predstavil **Andrew Cranfield**, predstavnik **EBLIDE**, krovnega združenja evropskih knjižnic. Z razvojem Evropske digitalne knjižnice (EDL) in uveljavljanjem iniciative i2010 se je pozornost usmerila na knjižnice in druge ustanove s področja kulturne dediščine, ki naj bi svoje zbirke z digitalizacijo in izgradnjo digitalne knjižnice čim hitreje in na enostaven način ponudile prebivalcem Evrope. Seveda pa nove oblike in načini komuniciranja z javnostmi, zlasti prek interneta, prinašajo številne nove izzive in vprašanja, finančna, tehnološka, organizacijska in pravna. Cranfield je bil glede procesa uravnoteženja evropske zakonodaje s področja varovanja avtorskih pravic oz. zagotavljanja pravice državljanov do prostega dostopa do informacij, kritičen. Zato so številne akcije in dokumenti EBLIDE usmerjeni ravno na avtorsko pravno področje (<http://www.eblida.org/index.php?page=position-papers-and-statements-2>).

Predstavnica **hrvaškega državnega zavoda za intelektualno lastnino Romana Matanovac** je izpostavila nekaj vprašanj, ki se pojavljajo na področju avtorske in sorodnih pravic v luči hitrega razvoja tehnologije, ko zlasti digitalizacija in internet omogočata hitro posredovanje nepregledne količine podatkov in tudi več možnosti za kršenje avtorske in sorodnih pravic. Hkrati pa so avtorska dela in predmeti

sorodnih pravic v digitalnem okolju lahko koriščeni na nove načine, ki ustvarjajo pogoje za večje zasluge, katerim se nosilci avtorskih pravic seveda ne želijo odreči. Glede na to, da pa ima po drugi strani javnost pravico do določene mere prosto uporabljati avtorska dela, zakonodajalci avtorsko in sorodne pravice tudi omejujejo. Vprašanje seveda je, če je v zakonskih predpisih ravnotežje med obema pravicama res zagotovljeno. Referentka je na kratko predstavila predpise s področja varovanja avtorske pravice, ki veljajo na Hrvaškem, ter **Nacionalno strategijo razvoja sistema intelektualne lastnine 2005-2010**, ki predvideva tudi ukrepe za uresničevanje pravice javne poseje v praksi. Udeležence je opozorila, da morajo biti knjižnice še posebej previdne pri projektih digitalizacije gradiv, ko lahko že s samo reprodukcijo (spremembo obstoječe oblike zapisa v digitalno) kršijo predpise.

Drugi del srečanja je bil namenjen problematiki avtorske pravice v digitalnem okolju. Predstavnica francoske zveze informacijskih in dokumentacijskih delavcev (**ADBS**) **Michele Battisti** je predstavila aktivnosti francoskih strokovnih združenj, ki so uspela v parlament vložiti pet amandmajev na francoski zakon o varovanju avtorskih pravic, s katerimi želijo doseči določene izjeme na področju pravice reproduciranja in dajanja gradiva na voljo javnosti (npr. za namene izobraževanja in raziskovanja, fizično ali drugače ovirane uporabnike, uporaba gradiva v prostornih knjižnicah za osebne namene, reproduciranje za potrebe trajnega ohranjanja gradiva). Aktivna so tudi v procesu interpretacije določil zakona o javni poseji gradiva iz leta 2003, po katerem naj bi knjižnice plačevale nadomestila nosilcem avtorskih pravic. Spopadajo pa se tudi s problematiko licenciranja, kjer imata dva največja knjižnična konzorcija bogate izkušnje na področju pogajanj in uspešno zastopata interese francoskih knjižnic.

Referentka **Daniela Živkovič** je predstavila relevantne evropske predpise s področja avtorske pravice v digitalnem okolju in določila hrvaškega zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ki določa, da lahko javni arhivi, splošne knjižnice ter knjižnice s področja znanosti in izobraževanja, ki storitve izvajajo brezplačno, lastno gradivo reproducirajo na

kateri koli nosilec zapisa v največ enem izvodu. To omogoča digitalizacijo analogno zapisanih gradiv za potrebe njihove zaščite, ne pa tudi dostopa in uporabe, vprašljivo je tudi trajno ohranjanje, ki zahteva reproduciranje starih zapisov, ko se menja tehnološka osnova sistema za arhiviranje. Nanizala je tudi kopico vprašanj, s katerimi se srečujejo knjižnice, ko je govora o digitalizaciji, izgradnji in ponudbi digitalnih zbirk (npr. kaj pomeni pravica kopiranja za potrebe knjižnice oz. pravica uporabe gradiva v prostorih knjižnice; kakšne so pravice članov v primerjavi z drugimi uporabniki pri dostopu in uporabi digitalnih virov; kako ravnati v primeru t. i. gradiv sirot, ki so avtorsko zaščitena, nosilec avtorske pravice pa ni znan; kaj v primeru gradiv, ki niso več dostopna za nabavo; kako omogočiti digitalizacijo časnikov, pri katerih je avtorsko pravno zaščitena tako celota kot posamezni prispevki; kakšno je razmerje med digitalizacijo za potrebe zaščite gradiva in za zagotavljanje dostopnosti gradiva; ali pravica reproduciranja vključuje pravico spremembe formata ali izdelavo več kot ene kopije za potrebe trajnega ohranjanja; ali postane knjižnica nekomercialni založnik, ko z digitalizacijo izdela elektronsko različico gradiva; ali naj knjižnice kot javne ustanove pristopijo tudi k digitalizaciji komercialnih gradiv in jih tržijo ipd.).

O licenčnih dogovorih s ponudniki (agregatorji) informacijskih virov in založniki je spregovorila **Jadranka Stojanovski**. Izpostavila je hitro rast komercialnega založništva na področju serijskih publikacij v zadnjih desetletjih, ki je postalo prostor za ogromne zasluge na osnovi dokaj enostavnega prevzema materialnih avtorskih pravic od avtorjev del – znanstvenikov in raziskovalcev. V primeru nakupa gradiv na klasičnih nosilcih so knjižnice vedele, kaj kupujejo, gradivo je ostalo v njihovih zbirkah, v primeru elektronskih različic pa kupujejo dostop, in sicer za določen čas in pod določenimi pogoji. Ponudniki virov se vedejo monopolno, ponujajo celotne pakete publikacij, tudi takšne, ki jih knjižnice ne potrebujejo. Pravice avtorjev so pri tem še najmanj varovane, v ospredju so koristi ponudnikov virov, ki večinoma vire pridobijo brezplačno, zaradi t. i. dodane vrednosti pa dobro služijo. Na Hrvaškem se večina e-časopisov in baz podatkov za potrebe znanstvene in akademske skup-

nosti nabavlja prek Centra za online baze podatkov, ki je posrednik med financerjem (Ministrstvo za znanost, izobraževanje in šport) in končnimi uporabniki (CARNet konzorcij, v kategoriji so vključene ustanove s področja znanosti in visokega šolstva). Licence se sklepajo vsako leto ob obnovi predplačil s posameznimi založniki ali agregatorji. Večinoma regulirajo dostop in uporabo, izogibajo pa se določilom v zvezi s pravico hranjenja oz. arhivsko pravico. Tako imajo knjižnice težave ob prekinitvi naročila, saj večkrat izgubijo pravico dostopa do arhiva publikacij za leta, ko so za vire plačevala licenčnino. J. Stojanovski je zato opozorila, da morajo knjižnice oz. pogajalci biti izjemno pozorni na vsa določila licenčnih pogodb. Izpostavila je pomen mednarodnih konzorcijev (npr. eIFL), ki zagotavljajo knjižnicam močnejše pozicije v postopkih pogajanj.

Zanimiva je bila tudi predstavitev izkušnj [Hrvaške knjižnice za slepe](#), ki nudi gradivo in storitve slepim in slabovidnim uporabnikom ter uporabnikom, ki zaradi različnih vzrokov ne morejo uporabljati gradiv s standardnim tiskom (npr. dislektiki, gibalno ovirane osebe ipd.). Knjižnica je začela s projektom digitalnega presnemavanja zvočnih knjig z elektronskih nosilcev z analognim zapisom že leta 1988. Pri tem se seveda srečuje z avtorsko pravnimi predpisi, ki so v primerjavi s hrvaškimi, v nekaterih evropskih državah veliko bolj natančni in vsebujejo ustrezne izjeme oz. omejitve avtorske pravice, ko je govora o osebah s posebnimi potrebami (npr. ZDA, Kanada, Danska). **Sanja Frajtag** je nanizala načine, na katere omenjena knjižnica rešuje problematiko reproduciranja gradiva v novo obliko zapisa, in sicer z dogovori s posameznimi založniki, izdajatelji ali avtorji ter pridobivanjem soglasij za prepis oz. presnemavanje. Pri dajanju gradiva v uporabo oz. zagotavljanju njegove dostopnosti pa se sklicuje na določila hrvaškega zakona, ki govorijo o uporabi avtorskih del za potrebe invalidnih oseb.

Zadnji sklop srečanja se je nanašal na problematiko pravice do nadomestila za javno posojilo del v knjižnicah. **Sanja Pavlaković** je opozorila na evropsko direktivo 92/100/EEC iz leta 1992, ki so jo članice skupnosti začele v svojih področnih zakonodajah upoštevati šele leta kasneje (Hrvaška npr. leta 2003),

pokazale pa so se tudi številne razlike v njeni razlagi (zlasti razlagi pojma *javna posoja*) in s tem tudi uporabi v praksi. Razlike v nacionalnih zakonodajah se nanašajo na: vrsto intelektualne lastnine, za katero se izplačuje nadomestilo; vrsto javnih ustanov, ki so dolžne izplačevati nadomestilo; subjekt, ki je dolžan zagotavljati sredstva za nadomestila; način obračunavanja in izplačevanja nadomestil; upravičenca do nadomestila itd. Pravica do nadomestila za javno posojilo je na Hrvaškem sicer opredeljena v Zakonu o avtorski pravici in sorodnih pravicah, vendar pa njegova določila omogočajo različne interpretacije, v praksi pa še ni jasno, kdo jih bo izvajal in na kakšen način. Za udeležence srečanja so zato bile zanimive slovenske izkušnje, ki jih je odlično predstavil **Branko Goropevšek**. Najprej je predstavil določbe [Pravilnika o izvajanju knjižničnega nadomestila](#), ki ga je sprejelo Ministrstvo za kulturo RS leta 2004, nato pa nanizal konkretne podatke s področja izvajanja pravilnika v praksi in opozoril na dileme, ki se pojavljajo pri izvajanju pravilnika in terjajo modifikacijo nekaterih določil. Opozoril je, da omenjeno ministrstvo podpira avtorje tudi na druge načine, npr. s subvencijami, plačilom prispevkov za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje itd., knjižnice pa na različne načine prispevajo k večji popularnosti avtorjev in njihovih del. Glede na to, da so za knjižnično nadomestilo namenjena proračunska sredstva, splošne knjižnice, na katere se omenjeni pravilnik nanaša, niso prizadete in takšni obliki poplačila avtorskih pravic ne nasprotujejo, seveda pa bi ravnale drugače, če bi zaradi knjižničnega nadomestila bile prisiljene uporabljati sredstva, ki so namenjena nabavi gradiva.

O kolektivnem uresničevanju avtorskih pravic je spregovorila **Jelena Mesić-Turšič**, predstavnica Hrvaškega društva skladateljev, v okviru katerega vodi [Oddelek za varovanje avtorskih pravic](#). Primerjala je zakonske predpise s tega področja, ki veljajo v državah EU oz. na področju Hrvaške, in prikazala delovanje krovnih mednarodnih organizacij. Posebej je izpostavila segmente kolektivnega uresničevanja pravic, ki se nanašajo na poslovanje knjižnic (javna posoja knjig, CD-jev in DVD-jev, fotokopiranje knjig in notnih zapisov), in jih morajo le-te dobro poznati, opozorila pa je tudi na spremembe, ki jih bo na

tem področju prinesel načrtovani vstop države v EU.

Zadnja predstavitev (**Sanja Vukasović-Rogač**) se je nanašala na izkušnje Knjižnic mesta Zagreba pri dogovarjanju s hrvaškimi založniki in distributerji avdiovizualnega in multimedijskega gradiva. Knjižnice se seveda zavzemajo za čim širši dostop do tega gradiva, na drugi strani pa avtorji, izvajalci in proizvajalci fonogramov in videogramov poskušajo zaščititi svoje avtorske in sorodne pravice, saj so njihova dela vedno bolj izpostavljena piratski industriji. Knjižnice mesta Zagreb so se lotile reševanja odnosov z založniki in distributerji omenjenega gradiva pred več kot desetletjem in jih vzpodbudile, da medsebojno natančno opredelijo pogoje dostopa in uporabe gradiva, pri čemer poskušajo najti ravnotežje pri uresničevanju nasprotujočih si interesov.

Glede na obsežnost obravnavane tematike in precejšnje število referentov, časa za razpravo sicer ni bilo veliko, vendar bi lahko na osnovi komentarjev in zastavljenih vprašanj zaključili, da postaja problematika varovanja avtorske in sorodnih pravic za hrvaške knjižničarje vedno bolj aktualna, še zlasti ker se predpisi, ki se nanašajo na klasične informacijske vire v vseh knjižnicah naj ne bi izvajali dosledno, knjižnice pa se že »spogledujejo« z izgradnjo digitalnih knjižnic, kjer je težav, vprašanj in dilem pri varovanju avtorske pravice še več. Zato so zelo pohvalne aktivnosti Hrvaškega knjižničarskega društva, ki jih izvaja za informiranje in ozaveščanje knjižničarjev o tej problematiki (delovanje Komisije za prosti dostop do informacij in Delovne skupine za avtorsko pravo, organizacija strokovnih srečanj, publiciranje zbornikov posvetovanj itd.).

Sedme okrogle mize o prostem dostopu do informacij sva se udeležili s Katjo Rapuš, sodelavko na projektu DIZZIS, ki ga sofinancirata ARRS in Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

Melita Ambrožič
Narodna in univerzitetna knjižnica
melita.ambrozic@nuk.uni-lj.si

DEJAVNOSTI
STROKOVNIH
ZDRUŽENJ

SLOVAŠKE KNJIŽNICE

Strokovna ekskurzija *Sekcije za specialne knjižnice ZBDS*, 8.–10. 6. 2007

Sekcija za specialne knjižnice ZBDS že nekaj let uspešno organizira strokovne ekskurzije, na katere povabi tudi knjižničarke in knjižničarje iz drugih vrst knjižnic. Po obisku in ogledih budimpeštanskih in rimskih knjižnic in znamenitosti v letih 2004 in 2006 je sekcija v letu 2007 knjižničarke in knjižničarje v začetku junija popeljala na ogled knjižnic in znamenitosti zahodnega dela Slovaške republike. V okviru strokovnega dela ekskurzije smo si ogledali štiri knjižnice, od tega tri v Bratislavi (knjižnici *Evangelikičanske teološke fakultete* in *Slovaškega parlamenta* ter *Univerzitetno knjižnico v Bratislavi*), v Nitri pa *Škofijsko knjižnico*. Ponovno smo imeli srečno roko pri izbiri knjižnic, saj smo lahko videli najsodobnejše opremljene prostore *Univerzitetne knjižnice v Bratislavi* in zgodovinske zaklade *Škofijske knjižnice*. Čisto nepričakovano pa smo ob turističnem ogledu gradu *Červený Kameň* našli še na grajsko knjižnico iz 18. stoletja. Najprej pa nekaj besed o programu ekskurzije.

Program strokovne ekskurzije

V petek, 8. junija 2007, smo se kmalu po polnoči z avtobusom odpeljali proti Bratislavi, kamor smo prispeli v jutranjih urah in si najprej v predmestju ogledali knjižnico *Evangelikičanske teološke fakultete*. Od tukaj smo se napotili na bratislavski grad, kjer v novi stavbi domuje *Slovaški parlament*, v delu starih grajskih poslopij pa njegova knjižnica. Po ogledih smo se spustili v stari del mesta in si v popoldanskem času ogledali *Univerzitetno knjižnico v Bratislavi* ter mestne znamenitosti. Kar precej utrujeni od programa prvega dne smo si privoščili večerjo in krepčilni spanec, nekaj kolegov pa si je Bratislavo ogledalo tudi v nočni izdaji.

Naslednji dan, 9. junija 2007, smo se odpeljali v 90 km oddaljeno Nitro, kjer smo si z veliko pozornostjo ogledali *Škofijsko knjižnico*. V popoldanskem času smo se odpeljali proti severu do gradu *Bojnice*.

Zadnji dan ekskurzije, v nedeljo, 10. junija 2007, smo se iz našega bratislavskega hotela napotili do gradu *Červený Kameň* na obronkih Malih Karpatov. Na poti v Trnavo smo se ustavili v Dolni Krupi, kjer naj bi v letih 1800 in 1801 Ludwig van Beethoven nekaj časa bival v pristavi klasicističnega dvorca. V poznopoldanskem času smo v hudi nevihti poiskali še vinsko klet v Pezinoku in se po degustaciji lokalnih vin napotili proti domu.

Kratka predstavitev Slovaške republike in obiskanih mest na zahodu države

49.000 km² ozemlja **Slovaške republike** (v slovaščini Slovenske republike, www.slovakia.org) je redko poseljenih, več kot 40 odstotkov ozemlja pokrivajo gosti gozdovi. 5,3 milijonska Slovaška republika je imela burno zgodovino. Po njenih ozemljih so se naseljevali Kelti, Rimljani, Tevtoni, Slovani, Madžari in Germani. Dediščina prvobitnih naseljencev se je ohranila v srednjeveških mestih, ljudski arhitekturi, gradovih in cerkvah. Država je leta 2004 postala članica *Evropske unije*.

Prestolnica Slovaške, **Bratislava** (430.000 prebivalcev, www.bratislava.sk), leži ob Donavi na tromeji med Avstrijo, Madžarsko in Slovaško republiko in je le 60 km oddaljena od Dunaja. Večji del zgradb in mestne infrastrukture je bil obnovljen po »žametni ločitvi« od Češke republike oz. razglasitvi neodvisnosti leta 1993. V mestu so tri univerze s skupno 60.000 študenti.

Nitra (87.000 prebivalcev, www.nitra.sk) je industrijsko mesto z dvema univerzama. Je najstarejše slovaško mesto s koreninami v predzgodovinskih časih. Pomembno je zaradi delovanja bratov sv. Cirila in sv. Metoda, ki sta v ta kraj prišla leta 863. Na grajskem hribu sta *Škofijska katedrala sv. Emerama* in *Škofijska palača*, ob vznožju hriba pa *Semenišče sv. Gorazda*, v katerega *Velikem semenišču* iz 18. stoletja je *Škofijska knjižnica* z zbirko neprecenljive vrednosti.

Prve omembe gradu **Bojnice** (www.bojnicecastle.sk) segajo v zgodnje 12. stoletje. Po več stoletjih in mnogih lastnikih ga je Ján František Pálffy konec 19. stoletja preuredil po zgledu francoskih gradov. Danes grad sodi pod *Slovaški narodni muzej*.

Grad **Červený Kameň** (www.hrady.sk/cervený-kamen.php) je eden najbolje ohranjenih slovaških renesančnih gradov (30 km oddaljen od Bratislave). Njegovi zamatki segajo v 13. stoletje. Leta 1535 je postal last družine Fuggerjev iz Augsburga, bankirjev in finančnikov, ki so posojali denar tudi habsburškim vladarjem. Za preoblikovanje gradu v trdnjavo so sredi 16. stoletja uporabili teoretične ideje Albrechta Dürerja o konstrukciji renesančnih trdnjav. Z nakupom in poroko je grad prešel v lastništvo družine Pálffy, ki je tako grad nepretrgano posedovala od konca 16. stoletja do leta 1945 in ga preoblikovala v udobno aristokratsko prebivališče. Danes je grad del *Slovaškega narodnega muzeja*.

Tudi **Trnava** (70.000 prebivalcev, www.trnava.sk) sodi med najstarejša slovaška mesta. Od leta 1635 do leta 1777, ko je bila preseljena v Budimpešto, je bila v mestu univerza s štirimi fakultetami. V okviru univerzitetnega kompleksa je bila tudi še

danes obstoječa jezuitska cerkev sv. Janeza Krstnika (imenovana tudi univerzitetna cerkev). Naziv »slovaški Rim« je kraj dobil zaradi več cerkva (poleg omenjene so med večjimi še cerkev sv. Nikolaja ter cerkev in samostan klaris).

Slovaški knjižnični sistem

Knjižnično mrežo Slovaške republike v skladu z *Zakonom o knjižničarstvu* iz leta 2000 sestavlja več kot 6.000 knjižnic. Dve sta depozitni (*Slovaška narodna knjižnica* v Martinu in *Univerzitetna knjižnica* v Bratislavi), 12 je znanstvenih, 37 visokošolskih in večje število specialnih. Za vzpostavitev centralnega knjižničnega informacijskega sistema in servisov je bil izbran program za avtomatizacijo knjižničnega poslovanja *Virtua ILS (Integrated Library System)* podjetja VTLIS Inc. Informacije o državnem knjižničnem sistemu in napotki za sodelujoče knjižničarji so na voljo na portalu *InfoLIB (Portál pre knjižnično a informačnú teóriu a prax, www.infolib.sk)*. *Slovaška narodna knjižnica* iz Martina vodi projekt *Slovaške virtualne knjižnice (Virtuálnej knjižnice Slovenska – VIKS)*, ki vključuje digitalizacijo pisnih dokumentov, glasbe in slik, pomembnih za kulturno dediščino, pa tudi digitalizacijo listkovnih katalogov ter povezavo bibliografskih katalogov s celotnimi besedili dokumentov.

Knjižnica *Evangelíčanske teološke fakultete* (*Evanjelická boboslovecká fakulta, Knjižnica, www.fevth.uniba.sk*)

Evangelíčanska teološka fakulteta je članica največje in najstarejše slovaške univerze *Univerzita Komenského v Bratislave* (UK, skupno 13 fakultet). Za ogled knjižnice smo se dogovarjali s prejšnjim dekanom, prof. dr. Jurajem Bándyjem, sprejel pa nas je novi dekan dr. Ondrej Prostredník, ki je bil na tej funkciji le nekaj dni.

Fakulteta je bila v preteklosti znana kot evangelíčanski licej. Na njem so doštudirali številni prekmurski protestantski duhovniki in učitelji, ki so predvsem v 18. stoletju kot razsvetljevci delovali na kulturnem, duhovnem in narodno osveščevalnem področju med prekmurskim življenjem doma in na tujem, med njimi Števan Kúzmíč.

Do konca 20. stoletja je fakulteta delovala v neprimernih prostorih v starem delu mesta, vendar sama ni mogla rešiti prostorskega problema. *Slovaška evangelíčanska cerkev* je s pomočjo donatorjev iz ZDA in Nemčije na obrobju mesta zgradila novo stavbo, v katero se je fakulteta preselila oktobra 1999. V okviru kompleksa je tudi študentski dom za 100 študentov. Fakulteta je javna šola, financirana s strani ministrstva, novozgrajeni prostori so v lasti *Slovaške evangelíčanske cerkve* in jih fakulteta najema za simbolično ceno.

Na fakulteti študira 130 študentov, ki se šolajo za duhovne in pedagoške poklice ter socialno delo – za evangelíčanske duhovnike (-ce) in duhovnike(-ce) v reformirani cerkvi na Slovaškem in drugih področjih, npr. v Vojvodini in Sloveniji.

Knjižnični sistem UK se imenuje *Akademická knjižnica UK (vili.uniba.sk/AK)* in ga sestavlja 13 fakultetnih knjižnic ter centralna služba, ki upravlja in koordinira delo sistema. Članice sistema gradijo vzajemni katalog in zbirko objav zaposlenih na univerzi. Uporabniki z enotno knjižnično izkaznico uporabljajo vse knjižnice sistema. Po odločitvi rektorja UK so vsa doktorska dela oddana in dostopna tudi v elektronski obliki.

Slika 1: Biblije v različnih svetovnih jezikih v zbirki knjižnice *Evangelíčanske teološke fakultete* (foto: Mojca Kotar)

Knjižnica *Evangelíčanske teološke fakultete* ima v svoji zbirki 33.000 naslovov. 95 odstotkov zbirke predstavlja literatura s področja teologije. Imajo bogato zbirko biblij. Knjižnica je pomembna za prekmurske Slovence, ker so v njej shranjeni nekateri prekmurski tiski in rokopisi.

Večina gradiva je v prostem pristopu. Veliko ga kot dar dobijo iz ZDA, podarili so jim tudi večjo zbirko dunajskega *Inštituta za krščanstvo donavskega področja* ter več zapuščin profesorjev. Največ knjig je v nemškem jeziku. V knjižnici pomagajo tudi prostovoljci in tako jim ameriška prostovoljka katalogizira knjige, zaradi nepoznavanja slovaškega jezika le knjige v angleščini in njej poznanih jezikih. Knjižnica gradi zbirko diplomskih del v elektronski obliki.

Knjižnica slovaškega parlamenta (Národná rada Slovenskej republiky, Knjižnica, www.nrsr.sk)

Stik s Knjižnico slovaškega parlamenta nam je ljubezno omogočila ga. Nataša Glavnik iz Dokumentacijsko knjižničnega oddelka Državnega zbora Republike Slovenije. Vodje parlamentarnih knjižnic so v medsebojnih stikih in si tudi izmenjujejo zaposlene zaradi njihovega izobraževanja. V prenovljenih prostorih bratislavskega gradu nas je sprejela dr. Eva Maláčková, vodja Knjižnice slovaškega parlamenta. V njej je zaposlenih osem delavcev. Je zaprtega tipa in namenjena le poslancem, vladnim službam in službam predsednika države. Občasno jo uporabljajo tudi študenti. Nameščena je v treh večjih prostorih, od katerih sta dva v bratislavskem gradu, čitalnica pa v stavbi parlamenta. Gradivo je po področjih postavljeno v prostem pristopu. Knjižnična zbirka obsega 50.000 knjižnih enot. Naročeni so na 1.000 naslovov revij. Knjižnica ima pravico do obveznega izvoda knjig in revij. Katalogizacijo so dvajset let izvajali v podarjenem angloameriškem sistemu *TinLIB*, sedaj so prešli na program *Virtua ILS*. Knjižnica je poskrbela za digitalizacijo 100.000 strani vladnih dokumentov, ki so urejali delovanje različnih državnih oblik na tem geografskem področju od leta 1848 dalje (tudi dokumentov skupne države Češkoslovaške).

Slika 2: Dr. Eva Maláčková predstavlja delovanje Knjižnice slovaškega parlamenta (foto: Mojca Kotar)

Univerzitetna knjižnica v Bratislavi (Univerzitná knjižnica v Bratislave, www.ulib.sk)

Univerzitetna knjižnica v Bratislavi je najstarejša in največja znanstvena knjižnica na Slovaškem. Ustanovljena je bila leta 1919, takrat je prevzela zbirke knjižnic, ki so imele svoje prostore v *Klariseumu*, eni od treh sedanjih stavb knjižnice. Delovanje knjižnice ne glede na njen znanstveni značaj financira *Ministrstvo za kulturo*.

Klariseum je bila prva lokacija knjižnice v zgradbah samostana in cerkve klaris. Samostan je bil aktiven od 13. stoletja do leta 1782. V obdobju od 1784 do 1850 je bila v teh prostorih knjižnica *Kraljeve akademije*, ki je prešla v *Katoliško srednjo šolo*. Slednja je prevzela tudi knjižnico in jo nadalje razvijala. Leta 1914 je novoustanovljena knjižnica madžarske *Elizabetinske univerze v Bratislavi* prevzela zbirke prejšnjih knjižnic v teh prostorih.

Leta 1919 je bila ustanovljena *Univerza Komenskega*, knjižnica v stavbi *Klariseuma* je prešla v njeno last. Ne glede na osnovno funkcijo in ime (*Knjižnica Univerze Komenskega*) ni nikoli postala del univerze. Dvajset let je opravljala tudi nacionalno funkcijo. Leta 1954 je dobila sedanje ime – *Univerzitetna knjižnica v Bratislavi*. Po drugi svetovni vojni je prejela 250.000 naslovov zaplenjenih knjig iz grajskih knjižnic in 60.000 naslovov iz razpuščenih samostanov. Od 1919 do 1940 in 1949 do 1959 so bile knjižne police nameščene tudi v cerkvi *Klariseuma*. Prvotna stavba *Klariseuma* je postala premajhna, zato so knjižnici dodelili dve palači v sosednji ulici.

V knjižnici so nas s pogostitvijo sprejeli vodja oddelka knjižničnih storitev dr. Dušan Lechner, vodja oddelka za elektronicizacijo in avtomatizacijo dr. Alojz Androvič in mag. Ľudovít Zupko, koordinator *InfoUSA*, s sodelavci. Razdelili smo se v dve skupini in se napolnili na ogled prenovljenih prostorov velike knjižnice.

Uprava knjižnice je v letih 1999 in 2000 izdelala študijo izvedljivosti prenove treh knjižničnih stavb, ki je bila potrebna predvsem zaradi dotrajanosti prostorov, pomanjkanja čitalniških mest in polic za gradivo. Aprila 2001 je vlada Slovaške republike z odlokom odobrila izvedbo projekta, ga delno financirala iz proračunskih sredstev ter najela kredit pri *Banki za razvoj Sveta Evrope*. Obnovljena knjižnica je bila odprta aprila 2005.

Po prenovi je v *Klariseumu* shranjeno gradivo posebnih zbirk (možna samo čitalniška uporaba), tu so *Center UN* in *Center Unesco*, *Depozitna knjižnica NATO*, restavratorski oddelek in oddelek za digitalizacijo. V dveh združenih velikih zgradbah na Michalski in Ventúrski ulici so čitalnice, računalnice in prostori za prosti pristop različnih velikosti. V sklop knjižnice sodi še *Lisztov paviljon* z vrtom, pod katerim je dvonadstropno kompaktno skladišče. Površina vseh treh lokacijah skupaj meri 21.000 m², dolžina polic omogoča namestitve 2,4 milijona knjig. Knjižnica je naročena na 3.000 revij, od tega jih je 1.600 v prostem pristopu. Uporabniki lahko uporabljajo 500 čitalniških mest. V knjižnici je zaposlenih 240 delavcev.

Od prenovne dalje svojo dejavnost označujejo kot večfunkcijski kulturni center, ki posebno pozornost posveča zagotavljanju kakovostnih elektronskih informacijskih virov in storitev svojim uporabnikom. Knjižnica ima letno okoli 18.000 aktivnih uporabnikov, katerih 70 odstotkov so študenti, predavatelji in znanstveniki. Od leta 1919 je upravičena do obveznega izvoda. V njenih zbirkah prevladujejo publikacije s področij humanistike in naravoslovnih znanosti.

Knjižnica sodeluje v sistemu vzajemne katalogizacije s pomočjo orodja *Virtua ILS*. *Univerzitetna knjižnica v Bratislavi* nudi elektronske informacijske vire v okviru portala *Elektronická knižnica UKB*, digitalizirano gradivo v *Digitální knižnici* (digitalna.kniznica.info) in v zbirki *Zlatá nit' slovenskej literatúry*. Združevalno iskanje ni možno. Sodeluje v različnih nacionalnih in mednarodnih projektih digitalizacije.

Slika 3: Vhodni del *Univerzitetne knjižnice v Bratislavi* z računalniki za iskanje gradiva (foto: Mojca Kotar)

Škofjska knjižnica v Nitri (*Diecézna knjižnica*,

www.nitra.sk, à História, Pamiatky, à Pamiatky, à Horné mesto, à Seminár (Veľký seminár) a Diecézna knjižnica)

Na dragoceno zbirko *Škofjske knjižnice* nas je opozorila znanka iz *Univerzitetne knjižnice v Bratislavi*. Ker knjižnico letno obiše le nekaj uporabnikov, ki znajo latinsko oz. berejo gotico, in po kraji dragocenega atlasa, njen skrbnik monsinjor dr. Ladislav Belás, opat kanonik, ni bil navdušen nad našo prošnjo za obisk. Z veliko pomočjo slovenskega vojaškega vikarja monsinjorja dr. Jožeta Pluta je le ugodil naši prošnji in nam omogočil ogled knjižnice.

Prvi izvodi zbirke *Knjižnice katedrale sv. Emerama*, ki je pozneje postala *Škofjska knjižnica*, so bili rokopisni kodeksi iz 12. stoletja. Prvi znani zbiralec knjig v nitranski škofiji je bil škof Zachariáš Mošovský (škof v obdobju 1582–1587). Tudi nekaj njegovih naslednikov je sistematično skrbelo za povečanje zbirke in vanjo prispevali svoje zbirke. *Knjižnico katedrale* je formalno ustanovil škof Ladislav Adam Erdődi pred letom 1800. Obsegala je predvsem literaturo s področja teologije in cerkvenega prava.

Za nadaljnji razvoj knjižnice je bil pomemben prihod škofa Augustína Roškovanija (škof v obdobju 1859–1892). Njegova osebna knjižnica je imela 19.365 enot in jo je v celoti podaril *Knjižnici katedrale*. V slednji ni bilo prostora za toliko enot, zato so z rekonstrukcijo stavbe *Velikega semenišča* v letih 1876–1879 pridobili primeren prostor za knjižnico. Vanjo so šest let selili knjige *Knjižnice katedrale*, *Seminarske knjižnice* ter knjižnic škofov in duhovnikov. Združeno knjižnico so poimenovali *Bibliotheca Diocesana*. Ob uradnem odprtju 30. novembra 1885 je bilo v zbirki 36.223 knjig. Knjižnico je septembra 1887 obiskal avstroogrski cesar Franc Jožef I. Tudi naslednji skrbniki so v zbirko knjižnice prispevali svoje knjige. Zbirka je naraščala z nakupi, darovi in dediščinami. Leta 1939 so jo prenehali dopolnjevati.

Slika 4: *Škofjska knjižnica v Nitri* (foto: Mojca Kotar)

Leta 1961 je upravljanje zbirke prevzela *Okrožna knjižnica*, ki je knjižnico obravnavala kot zaokroženo zgodovinsko enoto, in v obdobju do 25. januarja 1990, ko je bila knjižnica vrnjena nitranski škofiji, popisala vse enote, izdelala listkovni katalog, nudila bibliografske informacije in organizirane ogledne. Ob vrnitvi škofiji je bil za upravitelja *Škofjske knjižnice* imenovan dr. Ladislav Belás, ki jo vodi še danes. 23. maja 1990 je slovaška vlada *Škofjsko knjižnico* razglasila za narodni kulturni spomenik.

Ob zadnjem štetju leta 1981 so v knjižnici našli 65.288 enot. 35 odstotkov del v zbirki je napisanih

v latinščini, 23 odstotkov v madžarščini in 21 odstotkov v nemščini (skupno v 37 jezikih). 85 tiskov je bilo izdanih v 15. stoletju, 1.405 v 16., 3.681 v 17., 11.657 v 18., večina preostalih v 19. in manjši del v 20. stoletju. Vsebinsko največ knjig obravnava različna področja teologije, preostale pa sorodne discipline (zgodovino, literaturo, pedagogiko, filozofijo, naravoslovne vede in lingvistiko). Knjige so v knjižnici postavljene tematsko po področjih. Najbolj dragocen del zbirke predstavlja 85 inkunabul, najstarejša je iz leta 1473.

Knjižnica v gradu Červený Kameň

Eden od osrednjih prostorov gradu je viteška dvorana, ki ima na nasprotnih straneh dva »sveta« prostora: majhno kapelo in knjižnico. Prve tiske je kupil že prvi lastnik gradu iz rodu Pálffyjev – Mikuláš II. v osemdesetih letih 16. stoletja. Kot ustanovitelj knjižnice navajajo Rudolfa Pálffyja (1710–1768). Tiske je kupoval na Dunaju in jih dajal enotno vezati v usnje z grbom Pálffyjev. Pridobil naj bi najmanj 1.160 enot pravne, teološke, filozofske in naravoslovne vsebine kot tudi leposlovja. Knjižnica je imela v zbirki tudi redka besedila, izdana od 16. do 19. stoletja, med njimi celotna dela Martina Luthra. Leta 1945 je bilo ob odhodu zadnjih Pálffyjev v knjižnici približno 8.000 enot, v letu 2007 le še 2.580. Nekaj gradiva je bilo izgubljenega v nemirih ob koncu 2. svetovne vojne, posebej dragocene knjige so danes shranjene v *Univerzitetni knjižnici v Bratislavi*. Na sliki 5 je prikazan današnji izgled knjižnice.

Slika 5: Knjižnica v gradu Červený Kameň (foto: Mojca Kotar)

Sklepne misli

Po ogledih zahodnoslovaških knjižnic lahko ugotovimo, da knjižnici *Evangelikičanske teološke fakultete* in *Slovaškega parlamenta* ter *Univerzitetna knjižnica v Bratislavi* delujejo v novih ali prenovljenih prostorih, primernih za nudenje sodobnih knjižničnih storitev. V primeru zadnje se je država zadolžila v tujini, da jo je lahko obnovila v takem obsegu.

V vseh ogledanih knjižnicah smo bili zelo toplo sprejeti in s strokovnim vodstvom. Slovenski knjižničarji smo izkazali izjemno zanimanje za delovanje obiskanih knjižnic in v tem smislu še posebej izčrpali gospo, ki nas je vodila po *Univerzitetni knjižnici*. Vsem gostiteljem smo se zahvalili za topel sprejem in jih bogato obdarili s spominki in publikacijami, ki so nam jih velikodušno namenili ZBDS in NUK, *Državni zbor Republike Slovenije*, *Slovenska turistična organizacija*, *Pokrajinski muzej Murska Sobota*, *Škofija Murska Sobota*, *Statistični urad Republike Slovenije*, *Banka Slovenije*, *Generalštab slovenske vojske* in *Trubarjev antikvariat*.

Ogledi tujih knjižnic so za vsakega knjižničarja pomembni zaradi stalnega strokovnega spopolnjevanja, pa vendar imajo še globlji pomen. Z zavedanjem zgodovinskega razvoja in sodobnega delovanja knjižnic v drugih državah se udeleženci ekskurzij vseživljenjsko izobražujejo na področju svetovne kulturne in znanstvene dediščine in s tem bogatijo svoje osebnosti in končno svoja spoznanja prenašajo tudi med sodelavce v slovenskih knjižnicah.

Viri:

- Androvič, A. (2005). Avtomatizacija knjižnic na Slovaškem – pet let po prelomu tisočletja. *Organizacija znanja*, 10 (4) 202–209.
- Fábryová, L. (2000). *Tlače 16. storočja v Diecéznej knjižnici v Nitre*. Martin: Slovenská národná knižnica. Generálny katalóg tlači 16. storočia zachovaných na území Slovenska, IX.c.
- Hájiček, J. & Klein, B. (2005). *Červený Kameň castle*. Komárno: Vydavateľstvo KT. Mini-library of national history, 191.
- Jamrichová, A. & Tihányi, J. (2007). *Hrad Červený Kameň*. Komárno: Vydavateľstvo KT.
- Sloboda, M. (2006). *Slovakia*. Bratislava: MS Agency.
- *Slovaške knjižnice: Strokovna ekskurzija Sekcije za specialne knjižnice ZBDS: Od 8. do 10. junija 2007* [program ekskurzij]. Ljubljana: Quo vadis.

• Spletna mesta obiskanih knjižnic.

• *Univerzitetna knjižnica v Bratislave: multifunkčné kultúrne centrum = The University Library in Bratislava: the multifunctional cultural centre*. (2005). Editor Tibor Trgüña. Bratislava: Univerzitetna knjižnica v Bratislave.

Mojca Kotar
Knjižnica Oddelka za tekstilstvo
Naravoslovnotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani

KNJIŽNICA IN ČITALNICA IDRİJA

RAZMIŠLJANJA
IN KOMENTARI

DRUŠTVO
BIBLIOTEKARJEV
PRIMORSKE

Trg Brolo 1
6000 Koper

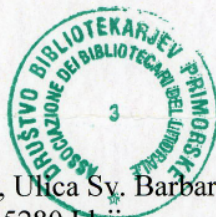
Spoštovani,

Logatec, 26. januar 2008

v zvezi z nastalimi težavami Knjižnice in čitalnice Idrija, njene enote Bevkova knjižnica Cerčno, menimo, da je pri sprejemanju odločitev potrebno upoštevati veljavno in obstoječo zakonodajo: Zakon o knjižničarstvu (UL, št. 87/2001), Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (UL, št. 19/2003), predvsem pa Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (UL, št. 73/2003), ki določa, da je Mestna knjižnica in čitalnica Idrija osrednja knjižnica za območje občine Cerčno, kjer je organizirana krajevna knjižnica, kot enota osrednje knjižnice. V tem pogledu se obstoječi in veljavni pravilnik v nobenem členu ni spremenil, saj velja Priloga 1: Mreža splošnih knjižnic v Sloveniji. Kot strokovno društvo ne želimo in ne moremo pristajati na to, da se ruši mreža knjižnic v Sloveniji, ki že dolga leta dobro deluje.

Z upanjem, da se ohrani dolgo let grajena mreža knjižnic, vas pozdravljamo.

Poslano v vednost:

Gvido Komar
predsednik DBP

- Mestna knjižnica in čitalnica Idrija, Ulica Sv. Barbare 4 in 5, 5280 Idrija
- Občina Idrija, župan, Mestni trg 1, 5280 Idrija
- Občina Cerčno, župan, Bevkova ulica 9, 5282 Cerčno
- MK, minister Vasko Simoniti, Maistrova 10, 1000 Ljubljana
- Ministrstvo za kulturo, gospa Jelka Gazvoda, Maistrova 10, 1000 Ljubljana
- NUK – Enota za razvoj knjižnic, Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
- Zveza splošnih knjižnic, gospod Branko Goropevšek, Osrednja knjižnica Celje, Muzejski trg 1a, 3000 Celje
- Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, gospa Melita Ambrožič, NUK, Turjaška 1, 1000 Ljubljana
- Knjižnica (revija), ZBDS, NUK, Turjaška 1, 1000 Ljubljana
- Knjižničarske novice, Informacijski center za bibliotekarstvo, NUK, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

RAZMIŠLJANJA
IN KOMENTARJI

VLOGA ŠOLSKEGA KNJIŽNIČARJA

Na raznih seminarjih in študijskih skupinah pogosto slišim pritožbe šolskih knjižničarjev, da so premalo cenjeni v primerjavi z učitelji, da jih ravnatelji omejujejo pri nabavi knjižničnega gradiva, da morajo biti na delovnem mestu prisotni več ur kot učitelji itd.

Odkod tak občutek podcenjenosti? Verjetno je treba iskati vzrok v slabi samopodobi takšnega knjižničarja. Mnogi v šolsko knjižnico ne pridejo prostovoljno, ampak zato, ker jim primanjkuje ur in potem gredo na to delovno mesto z odporom in popolnim nepoznavanjem knjižničarskih del in nalog. Počutijo se odrinjene, nimajo pravega veselja do literature oz. jo zelo slabo poznajo.

Pa vendar je poklic knjižničarja čudovit. Kaj je lepšega kot biti na tekočem s knjižnimi novostmi in prepričati na videz najbolj zakrknjenega učenca, da prebere kakšno dobro knjigo. Šolski knjižničarji delajo z manjšimi skupinami učencev ali s posamezniki. Ker jih ne ocenjujejo, so bolj sproščeni kot v razredu. Marsikdaj jim razkrijejo svoje osebne stiske, ki jih ne zaupajo niti

razredniku. Tako šolski knjižničarji marsikdaj nastopijo v vlogi psihoterapevta. Spodbujajo jih tudi k učenju in jih učijo, kako se je treba učiti.

V času, ko branje postaja vse manj priljubljeno, postaja vloga šolskih knjižničarjev čedalje pomembnejša. Na številne načine lahko vplivajo na učenčev stik s knjigo in tako sooblikujejo njegov odnos do knjige in branja. Pomagajo mu pri razreševanju njegovih bralskih težav in iskanju odgovorov na različna vprašanja. Z učencem se pogovarjajo o prebranem besedilu in se pri tem zanimajo za njegovo razumevanje prebranega. To pa presega običajna šolska vprašanja, ki poskušajo preveriti učenčevo branje in so omejena na podatke na ravni besedilne površine. Seveda pa so pri tem uspešni le knjižničarji, ki veliko berejo. Le dobri bralci so namreč lahko uspešni učitelji branja.

Hkrati pa so knjižničarji tudi informacijski strokovnjaki, saj učence usposobijo za iskanje različnih informacij po različnih virih. Iskanje informacij je kompleksen proces, knjižničarji pa so

spremljevalci, usmerjevalci in učitelji samega informacijskega procesa. Šolski knjižničarji pri poučevanju knjižničnih informacijskih znanj nastopajo v vlogi pedagoga. Pri svojem delu delujejo kot učitelji in res ni potrebe, da bi se počutili zapostavljene. Res pri svojem delu lahko naletijo na nerazumevanje vodstva, vendar bo knjižničar, ki je prepričan v svoje poslanstvo, znal prepričati tudi vodstvo, da je nepogrešljiv v šolskem procesu.

Kdor ima pozitiven odnos do svojega dela in samega sebe, se ne more počutiti odrinjenega na rob. Šolski knjižničarji naj bodo samozavestni, saj delajo s knjigami. Za konec naj navedem misel znanega slovenskega pisatelja Evalda Flisarja, ki je v današnjem času krize vrednot še kako aktualna: »Najboljši aspirin za bolečino bivanja je literatura«.

Majda Papež
Srednja trgovska šola Ljubljana

OBVESTILA

KONGRES ŠOLSKIH KNJIŽNIČARJEV SLOVENIJE

»Programi šolskih knjižnic in razvijanje pismenosti«
Kongresni center Radenci, 16. – 18. oktober 2008

Društvo šolskih knjižničarjev Slovenije od 16. do 18. oktobra 2008 v Kongresnem centru Radenci organizira 3. kongres šolskih knjižničarjev Slovenije. Osrednja tema kongresa bo »Programi šolskih knjižnic in razvijanje pismenosti«.

Program kongresa sestavlja uvodni plenarni del z vabljenimi referati, nato bo delo potekalo v obliki predstavitev referatov, predstavitev, okroglih miz in delavnic. Posebno mesto bo namenjeno študentom Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete v Ljubljani in razstavi posterjev, ki bodo predstavljali vsebinske sklope kongresa. Predstavljene bodo novosti v stroki in programski opremi šolskih knjižnic, mednarodna srečanja knjižničarjev in različni projekti. K sodelovanju smo povabili tudi sponzorje, njihova razstavnica in prodajna mesta bodo na voljo vse dni kongresa. Zaključni del kongresa bo namenjen predstavitvi povzetkov vsebinskih sklopov ter oblikovanju predlogov in sklepov kongresa.

Pripravo in izvedbo posameznih vsebinskih sklopov koordinirajo člani programskega odbora, ki bodo k sodelovanju pritegnili kompetentne strokovnjake, šolske knjižničarje in knjižničarke, vabljeni pa so tudi drugi knjižničarji, strokovni delavci v vzgoji in izobraževanju ter drugi. Za dodatne informacije se zainteresirani lahko obrnejo na moderatorje posameznih vsebinskih sklopov.

Programski odbor razpisuje referate, delavnice in predstavitve za vsebinske sklope z izhodišči, ki so jih pripravili moderatorji:

Vseživljenjsko učenje in informacijska družba

Moderatorica: dr. Vlasta Zabukovec

Današnji čas pred posameznika postavlja vrsto izzivov, ki omogočajo razvijanje njegovih kvalitativnih in potencialov, spodbujajo osebno rast, avtonomijo in neodvisnost. Tako vseživljenjsko učenje postaja stalnica pri vsakem izmed nas.

Formalno izobraževanje nadomesti vrsta neformalnih, ki omogočajo posamezniku, da načrtuje in uresničuje svojo kariero. Knjižnice kot informacijski centri z raznovrstnimi dejavnostmi v veliki meri podpirajo rast in razvoj posameznika. Informacijska tehnologija omogoča razvoj drugačnih pristopov k učenju, ki posamezniku odpirajo raznovrstne možnosti.

Teme, ki bodo obravnavane v tem sklopu, so:

- Informatizacija družbe in vseživljenjsko učenje
- Vloga knjižnic v vseživljenjskem učenju
- Načrtovanje kariere posameznika kot sestavina vseživljenjskega učenja
- Osebnostni razvoj v kontekstu vseživljenjskega učenja
- Spletno učenje

Šolski kurikulum in šolska knjižnica

Moderatorica: Majda Steinbuch

Stalno spremljanje, posodabljanje in razvoj kurikula postaja sestavni del šolskega sistema, saj izobraževanje izhaja iz družbenih potreb in se mora odzivati na usmeritve sodobne družbe. Na temelju izhodišč kurikularne preno-ve, ki so bila dopolnjena s smernicami za spremljanje in posodabljanje obstoječih učnih načrtov, od leta 2006 predmetne komisije posodablja učne načrte predmetov v osnovni šoli in gimnaziji, s predlogi in pripombami so sodelovali tudi strokovni delavci.

Tudi za področje knjižnične dejavnosti je predmetna komisija za posodabljanje knjižnične dejavnosti pripravila predloga posodobljenih kurikulumov knjižnično informacijsko znanje za osnovno in srednjo šolo. V obeh predlogih je najprej opredeljena šolska knjižnica v kurikulumu kot celota z vsemi njenimi storitvami, ki podpirajo učenje in poučevanje, temu sledi program knjižnično informacijsko znanje, ki se vključuje v pouk predmetov in druge dejavnosti na šoli. Knjižnično informacijsko znanje je v posodobljenih učnih načrtih opredeljeno kot kroskurikularna tema.

Teme, ki bodo obravnavane v tem sklopu, so:

- Kroskurikularnost
- Knjižnično informacijsko znanje in povezovanje z različnimi predmeti in dejavnostmi
- Programi šolskih knjižnic za razvijanje pismenosti
- Informacijsko opismenjevanje

Vloga šolskih knjižnic pri razvijanju bralne pismenosti

Moderatorica: mag. Barbara Hanuš

Dobro razvite sporazumevalne zmožnosti so pomembne za razvoj vsakega posameznika. Strokovnjaki prav branju pripisujejo velik pomen za razvoj pismenosti. Otroci brez spodbud okolja ne bodo postali aktivni bralci, kot odrasli ne bodo niti obiskovalci knjižnic niti kupci knjig. Delo v šolah mora temeljiti na sodobnih spoznanjih o pomenu branja za osebnostni razvoj in na izsledkih mednarodnih

raziskav. Upoštevati moramo, kakšna je bralna pismenost naših učencev v primerjavi z učenci drugih držav in iskati učinkovite programe za razvijanje bralne pismenosti.

Kaj lahko šolski knjižničarji storimo, da motiviramo mlade za branje? Kako oblikujemo knjižnično zbirko in katere dejavnosti za spodbujanje branja pripravljamo? Usvajanje branja je proces, ki se nikoli ne konča, zato so dejavnosti, ki jih izvajamo, pomembne tako za oklevajoče začetniške bralce kot tudi za mladostnike.

Teme, ki bodo obravnavane v tem sklopu, so:

- Branje danes
- Od poslušalca do bralca
- Branje podob
- Kako učence/dijake motivirati za branje leposlovja?
- Knjiga in drugi mediji

Uporabniki šolskih knjižnic s posebnimi potrebami

Moderatorica: Nataša Kuštrin Tušek

V šolski zakonodaji so posebej opredeljeni učenci in dijaki s posebnimi potrebami, ki jim moramo nuditi ustrezne pogoje za uspešno vključevanje v vzgojno-izobraževalni proces. V zadnjih letih se jih v vse nivoje izobraževanja vključuje vedno več. Tudi šolska knjižnica mora s svojo zbirko, poslovanjem in bibliopedagoško dejavnostjo upoštevati različnost uporabnikov in vsem zagotoviti uporabo knjižničnih storitev. Zanimariti ne smemo tudi otrok in mladostnikov z različnimi učnimi in vedenjskimi težavami in kroničnimi boleznimi. Poseben poudarek bomo namenili disleksiji - njenemu prepoznavanju in kako delati z osebami z disleksijo.

Poleg otrok s posebnimi potrebami, ki so integrirani v redne programe izobraževanja, je veliko otrok in mladostnikov, ki obiskujejo osnovne šole s prilagojenim programom ali zavode za usposabljanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Tudi tam delujejo šolske knjižnice, ki poleg osnovne dejavnosti delujejo tudi na biblioterapevtskih in drugih področjih, ki pomagajo otrokom in mladostnikom s posebnimi potrebami razviti njihove sposobnosti in zmožnosti vključevanja v družbo.

Teme, ki bodo obravnavane v tem sklopu, so:

- Uporabniki šolskih knjižnic s posebnimi potrebami
- Knjižnična zbirka za uporabnike s posebnimi potrebami
- Usposobljenost šolskih knjižničarjev za delo z uporabniki s posebni potrebami
- Šolski knjižničar kot del strokovnega tima pri obravnavi otrok s posebnimi potrebami
- Disleksija
- Projekti šolskih knjižnic v osnovnih šolah s prilagojenim programom in zavodih za usposabljanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami

Medkulturni dialog v šolski knjižnici

Moderatorica: Ivanka Učakar

Družba 21. stoletja je večkulturna. Otroci, učenci in mladi na se s kulturno raznolikostjo soočajo že v družinskem krogu, zato se morata temu prilagoditi tudi vzgoja in izobraževanje. Medkulturna vzgoja postane socialna vzgoja, ki oblikuje fleksibilno identiteto, deluje protirasistično, ustvarja se medkulturna kompetenca.

Nova združena Evropa je že leta 2006 sprejela odločitev, da bo leto 2008 leto medkulturnega dialoga. Glavni cilji na šolskem področju so prepoznavanje kulturne raznolikosti, razumevanje kultur in razvijanje sposobnosti za medkulturni dialog.

IFLA si na svojem področju, v knjižničarstvu, prizadeva za večkulturne knjižnice, tudi šolske. S kakšnimi programi šole in njihove knjižnice prispevajo k jačanju medkulturne kompetence? Vključujejo kulturne prireditve, ki povezujejo preteklost (kulturo, tradicijo svojega porekla) in sedanjost (aktualno doživljanje tu in sedaj). Knjižnice se vključujejo z ustrezno knjižnično zbirko (fizično, virtualno), s kulturnimi akcijami, z upoštevanjem uporabnikov pri nabavi in z vpetostjo v izobraževalni proces.

Teme, ki bodo obravnavane v tem sklopu, so:

- Utrjevanje zavesti o evropskem državljanstvu
- Večkulturnost v knjižnični zbirki
- Šolske knjižnice na dvojezičnem območju (madžarska in italijanska narodnostna manjšina; Slovenci v zamejstvu)
- Šolske knjižnice in uporabniki – romska etnična skupnost, priseljenci, tujci
- Vloga šolskega knjižničarja v projektih mednarodnih izmenjav učencev in dijakov

Zgodovina šolskih knjižnic

Moderator: mag. Franci Pivec

Marsikatera šolska knjižnica hrani knjige, ki so starejše od same šole in so sploh najstarejši predmeti na šoli, kar je svojevrstna vzpodbuda za pogled v preteklost. Nekoč ločene in kasneje združene knjižnične zbirke za učitelje in učence so bile bistvenega pomena v prizadevanjih za strokovno uveljavitev slovenskega učiteljstva, za utrjevanje slovenskega jezika, za ugled šole v širšem okolju, za kulturno življenje v kraju itd... Bolj poglobljeno proučevanje zgodovine vsake posamezne šolske knjižnice in šolskega knjižničarstva sploh, bi nam zelo verjetno prineslo presenetljiva spoznanja, ki bi bila dobrodošla za kritično samorefleksijo šolnikov, za krepitev njihove poklicne samozavesti in za ambicioznejše predstave o bodoči vlogi šolske knjižnice.

Teme, ki bodo obravnavane v tem sklopu:

- Trubar v šolski knjižnici (Ob 500-letnici rojstva)
- Skrb za šolsko kroniko in "zgodovinski arhiv" šole

(možnosti za A/V zajemanje živih pripovedi o zgodovini šole: "Spomin šole")

- Razvoj bibliopedagoškega dela
- Razvoj "bralne značke" na šoli
- Učiteljska študijska zbirka in vključevanje v strokovno usposabljanje učiteljev

Sodelujete lahko tudi s predstavitvijo, delavnico ali posterjem, kjer predlagamo naslednje teme:

- šolski knjižničarji so tudi kulturni koordinatorji
- šolski knjižničarji in pripovedovanje pravljic
- šolska knjižnica v vzgojnem načrtu šole
- dejavnosti za starše v šolski knjižnici
- delovanje sekcije študentov bibliotekarstva

Programski odbor vabi, da se s svojimi prispevki aktivno vključite v pripravo kongresa. Zaradi pravočasne izpeljave vseh dejavnosti, vas vljudno prosimo, da upoštevate datume prijave in oddaje prispevkov. Vsi prispevki bodo recenzirani in objavljeni v zborniku kongresa.

Prijavo prispevka (prijavnica je v prilogi) pošljite **najkasneje do 30. 3. 2008** na e-naslov:

natasa.tusek@guest.arnes.si in majda.steinbuch@zrss.si

Celotna besedila pričakujemo najkasneje do 15. 5. 2008. Podrobnejša navodila za pripravo prispevka bodo avtorji prejeli po prijavi. Prijavnica in ostala besedila so objavljena tudi na spletni strani društva <http://www.dsks.si>.

Elektronski naslovi članov programskega odbora:

Barbara Hanuš: barbara.hanus@guest.arnes.si,
 Nataša Kuštrin Tušek: natasa.tusek@guest.arnes.si,
 mag. Franci Pivec: franci.pivec@izum.si,
 Majda Steinbuch, predsednica programskega odbora:
majda.steinbuch@zrss.si,
 Ivanka Učakar: ivanka.ucakar@guest.arnes.si,
 dr. Vlasta Zabukovec: vlasta.zabukovec@ff.uni-lj.si.

Za programski odbor kongresa:

Nataša Kuštrin Tušek,
 predsednica Društva šolskih knjižničarjev Slovenije

Društvo šolskih knjižničarjev Slovenije
Delpinova 9, 5000 Nova Gorica, tel. 05 335 84 18, fax. 05 335 84 20,
e-naslov natasa.tusek@guest.arnes.si, spletna stran <http://www.dsk.si>
Identifikacijska številka SI29614457, matična številka 2096170, TRR 04750-0001219826

KONGRES ŠOLSKIH KNJIŽNIČARJEV SLOVENIJE
»Programi šolskih knjižnic in razvijanje pismenosti«
Kongresni center Radenci, 16. – 18. oktober 2008

Naslov referata(ali posterja, predstavitve, delavnice – ustrezno podčrtaj)

Ime in priimek avtorja: _____

Zaposlen /natančen naslov): _____

Tel., fax.: _____

E-mail: _____

Ključne besede: _____

Izvleček (do 200 besed):

OBVESTILA

DAN SPLOŠNIH KNJIŽNIC KOT PROMOCIJA

Dan splošnih knjižnic, 20. november, smo tudi letos izkoristili za promocijo splošnih knjižnic na širši ravni. Sekcija za splošne knjižnice je pripravila promocijski material za tematsko izhodišče – Pravica do branja: Najstniki in knjižnice. Od vsake knjižnice posebej je bilo odvisno, kako je izkoristila to možnost. Praznovanje in promocijsko gradivo je namreč pripravljeno tako, da knjižnice lahko le še pokažejo, kaj že sicer izvajajo ali pa spodbudi h kakšni novi dejavnosti.

O dogajanju so poročali vsi večji mediji, iz vaših poročil pa je razvidno, da se v knjižnicah že utečeno znamo posluževati lokalnih medijev in sporočati okolici o naših dejavnostih. Ker naš dan sovпада s sejemskimi knjižnimi prireditvami, bi se jih bilo naslednje leto mogoče dobro udeležiti s stojnicami, okroglimi mizami ipd.

Slika 1: Mestna knjižnica Grosuplje

1. Sklepna slovesnost je bila v novi Mestni knjižnici Grosuplje. Udeležba bibliotekarjev iz vse Slovenije je bila verjetno tudi zato zelo dobra, saj so si prišli ogledat nove prostore.

2. Na slovesnosti so nastopili najstniški bralni moljčki v promocijskih oblačilih. Te majice je nabavilo tudi veliko knjižnic. Promocijske majice in drugo promocijsko gradivo bi radi v naslednjem letu naredili še boljše. Predloge iz knjižnic pošljite na mojpredlog@gmail.com. Tudi drugih vaših predlogov, naj bo čim več, mogoče kak predlog o temi itd.

Slika 2: Glasbena točka

Slika 3: Udeleženci okrogle mize

3. Po slovesnosti je bila okrogla miza na temo branja. Mladi si želijo več osebnega pristopa in svetovanja tudi s strani bibliotekarjev.

Ksenija Medved
Mestna knjižnica Grosuplje
ksenija.medved@gro.sik.si

NOVI ČLANI IZVRŠNEGA ODBORA SEKCIJE ZA SPLOŠNE KNJIŽNICE

Novi člani izvršnega odbora sekcije za splošne knjižnice so:

- ◊ Marjan Gujtman, Knjižnica Domžale,
- ◊ Ksenija Medved, Mestna knjižnica Grosuplje,
- ◊ Petra Kovič, Knjižnica Mirana Jarca Novo Mesto,
- ◊ Urška Lobnikar Paunović, Valvazorjeva knjižnica Krško,
- ◊ Nadja Mislej Božič, Kosovelova knjižnica Sežana,
- ◊ Ana Pernat, Mariborska knjižnica,
- ◊ Bojan Režonja, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota,
- ◊ Andreja Štorman, Matična knjižnica Kamnik,
- ◊ Maja Vunšek, Osrednja knjižnica Kranj.

Po dolgoletnem pionirskem delu izvršni odbor zapušča Breda Karun in Martina Rozman – Salobir. Za uspešno in nesebično delo se obema zahvaljujemo.

LJUBLJANA NA SVOJIH PRVIH RAZGLEDNICAH

OBVESTILA

Prva virtualna razstava na portalu *Digitalne knjižnice Slovenije*

Te dni je luč spletne svetlobe ugledala **prva virtualna razstava na portalu dLib.si**. Takšne razstave v evropskem spletnem prostoru pravzaprav niso nič novega, a na slovenskih straneh so žal (še) zelo redke. Koncept je popolnoma preprost. Radi bi pripeljali delček **zanimivih vsebin** z dLib.si v vsak računalnik, ponudili **pravo mero poučnosti** in hkrati prikazali del **slovenske kulturne zgodovine** na malce drugačen način. Spletna razstava je razstava, ki si jo lahko ogledate kadarkoli, iz udobnega naslonjača vašega doma ali iz službene pisarne.

Razstavo razglednic smo naslovlili *V belini še belejša tiha svečka*. Besede pripadajo Ivanu Cankarju, ki je v pogledu na Ljubljano našel – in v tem še zdaleč ni bil edini – iskani navdih. Prav **pogled na Ljubljano, kot nam ga prikazujejo razglednice z začetka prejšnjega stoletja** je tisto, kar smo najbolj želeli prikazati. Ljubljana je letos prestolnica

Evrope in ravno podobe z razglednic dokazujejo, kako močno je bil **evropski duh v naši prestolnici** ne le prisoten, temveč tudi ustvarjen. Razglednice so zelo pomembne priče zgodovine in kot takšne skorajda ne potrebujejo razlage. Kljub temu smo jim dodali krajše opise in ti naj služijo lažji orientaciji, poglobitvi znanja ali zgolj kratkočasenju ob ogledu razstave.

Ostane mi le še to, da vas z veseljem povabim k ogledu. Razstava je dostopna na www.dlib.si/razstave.asp. Ob tem naj dodam, da bodo tej sledile **tudi druge**, z različnih področij in raznovrstnih vsebin. Vse bodo dostopne s prej omenjenega spletnega mesta. Tako naj velja **lepo povabilo k vsem virtualnim razstavam** na portalu dLib.si, a najprej seveda v družbo starih razglednic iz Ljubljane. Takšnih ne boste videli pogosto...

Tomaž Bešter
Narodna in univerzitetna knjižnica

KRATKE NOVIČKE

OBVESTILA

RAZPISI

Ministrstvo za kulturo je 7. februarja 2008 je objavilo **Javni poziv avtorjem, ki so upravičeni do denarnih prispevkov iz knjižničnega nadomestila**, v katerem avtorjem svetujejo, da se v primeru popravkov obrnejo na najbližjo splošno knjižnico, raziskovalci na knjižnico, ki ureja njihovo bibliografijo. Več glej na: http://www.mk.gov.si/si/postopki/knjiznicno_nadomestilo/.

ALISE/OCLC LISRG (Library and Information Science Research Grant) Program je objavilo razpis za sofinancirajo raziskovalnih projektov izvajani v okviru fakultete (oz. enakovredni ustanovi) za bibliotekarstvo in informacijsko znanost. Rok prijave je 17. 9. 2008. Več informacij pa na: <http://www.alise.org/mc/page.do?sitePageId=55543>.

OBVESTILA

ČESTITKA

Z veseljem Vam sporočamo, da je naši sodelavki Jadranki Zupančič Komisija za priznanje kvalifikacij iz bibliotekarske stroke podelila **naziv bibliotekarski svetovalec**. Naj napišem nekaj razlogov, zakaj si je zaslužila ta prestižni naziv. Jadranka Zupančič, roj. 5.8.1950, po poklicu višja bibliotekarka in profesorica jugoslovanskih jezikov in književnosti ter primerjalne književnosti je že 31 let zaposlena v Knjižnici Mirana Jarca, zadnja leta kot vodja matične službe v Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto. Njen prispevek k teoriji in praksi je vezan na več različnih področij.

OBRAZLOŽITEV

Jadranka Zupančič se odlikuje s svojim teoretičnim delom v knjižnici in stroki. Aktivna je **na slovenskem bibliotekarskem področju**, z referati na strokovnih posvetovanjih. Leta 1999 je njen referat z naslovom Potrebe gluhih in naglušnih kot izhodišče za oblikovanje storitev javne knjižnice vzbudil veliko pozornost javnosti. Ta prispevek je bil **inovativen** zato, ker se splošne knjižnice s skupinami uporabnikov s posebnimi potrebami do sedaj niso posebej posvečale in zato, ker je bil simultano prevajan v znakovno govorico gluhonemih.

Menimo, da je prispevek Jadranke Zupančič k napredovanju knjižničarske stroke velik. Lahko rečemo, da je snovalka in usmerjevalka strokovnega dela pri delu z uporabniki s posebnimi potrebami kot ciljnim skupinami splošnih knjižnic. Vsa njena prizadevanja so vedno zaznamovana s skrbjo za manjšino populacije, ki se je znašla v marginalnem položaju bodisi zaradi jezika, telesne oviranosti (invalidnosti) ali drugega razloga (begunci) in jim je tako otežena pot do znanja in informacij, ki jih posredujejo knjige. Po njeni zaslugi je naša knjižnica tem ciljnim skupinam posvetila večjo pozornost kot bi jo sicer, in hkrati prenesla v teorijo in prakso splošnih knjižnic zavest, kako pomembno je delo z uporabniki s posebnimi potrebami. Jadranka Zupančič je vsestransko ustvarjalna, področja njenega dela sega od strokovnega pa do literarnega in prevajalskega ter publicističnega dela. Vse njeno delovanje povezuje slovensko in hrvaško knjižničarstvo in sega čez meje Dolenjske oziroma Slovenije. Z vsem svojim bivanjem in delovanjem pa poleg strokovnega znanja prenaša na nas, kot sodelavce, vrednote humanosti, tolerance in spoštovanja do sočloveka.

Kot vodja matične službe **posreduje strokovno znanje kolegom** iz specialnih in šolskih knjižnic ter skrbi tudi za razvoj krajevnih knjižnic oziroma enot knjižnice na območju bivše občine Novo mesto, ki sedaj obsega osem občin (Šentjernej, Škocjan, Dolenjske Toplice, Žužemberk, Mirna Peč, Mestna občina Novo mesto, Straža in Šmarješke Toplice).

Na **področju knjižničarstva** je opazno njeno **bibliopedagoško delo z bralci** oziroma obiskovalci knjižnice, kjer na prireditvah s predstavitev avtorjev in knjižnih novitet bogati znanje uporabnikov o ustvarjalcih slovenske literature

in stroke že od leta 1995. Številne **zanimive in odmevne tematske ter bibliografske razstave avtorjev** je pripravila v novomeški knjižnici, na Dolenjski banki, Dolenjskem knjižnem sejmu. Pri svojem delu sodeluje z Domom starejših občanov, Rdečim križem, Društvom invalidov, Društvom gluhih in naglušnih Novo mesto. Z razstavami popularizira knjižnično gradivo in bogat opus avtorskih del posameznikov, z jubilejnimi razstavami in spominskimi dnevi obiskovalce knjižnice spomni na važnejše datume, svetovne dneve posvečene posameznim organizacijam, društvom, etnijam itd...

V letih od 1991 do 1994 je **intenzivno delala z begunci** iz Hrvaške in Bosne na področju zblíževanja z jezikom gostiteljske države, vključevanju v kulturno življenje ter ohranjanju in zadovoljevanju bralnih potreb v matičnem jeziku. Dvakrat tedensko je izposojala knjižnično gradivo Knjižnice Mirana Jarca ter brala in pripovedovala pravljice v begunskih centrih na Otočcu, v Dijaskem domu Majde Šilc in v Pionirjevih barakah v Bršljinu. To njeno zavzetost za pomoč pomoči potrebnim je opazilo tudi okolje, zato je bila nagrajena s srebrnim znakom civilne zaščite leta 1993.

Leta 1993 so v Karlovcu z njenim osebnim prizadevanjem v tamkajšnji »Mestni Knjižnici Ivan Goran Kovačič«² ustanovili oddelek slovenske knjige. Ta knjižnica je postala osrednja knjižnica za Slovence na Hrvaškem.

Bila je **mentorica nešteto pripravnikom** in novo zaposlenim v Knjižnici Mirana Jarca, ki jim je nesebično posredovala svoje znanje in jih pripravljala na strokovni izpit iz bibliotekarske stroke. Veliko zaupanje slovenskih kolegov iz stroke kaže njeno imenovanje za članico Komisije za podeljevanje Čopovih diplom pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) v mandatnem obdobju od leta 1994 do 1997 in članico Komisije za katalogizacijo v letih 1976 do 1978, prav tako pri ZBDS. Leta 1999 je bila s pomočjo PUBLICE in ZBDS izbrana za študijsko potovanje na Norveško. Svoje bogate izkušnje s potovanja je posredovala ostalim kolegom po Sloveniji.

S kulturo pa se ukvarja tudi v prostem času. **Je pesnica in prevajalka**. Objavila je dve pesniški zbirki. Leta 1987 Jezik v nastajanju in leta 1995 pri Dolenjski založbi pesniško zbirko Paralelni glas. Je članica novomeškega Literarnega kluba Dragotin Kette in Bralnega društva Slovenije. Paralelni glas je dvojezična zbirka natisnjena v slovenskem in hrvaškem jeziku, ki na ta način dovoljuje bralcu, da spoznava posebnosti, zakonitosti in lepoto obeh jezikov.

Prevaja poezijo slovenskih pesnikov v hrvaški jezik in jo objavlja v hrvaškem revijalnem tisku.

Leta 2000 je prejela Čopovo diplomu, leta 2002 pa Trdinovo nagrado, nagrado MO Novo mesto za dosežke na področju kulture.

Andreja Pleničar
Knjižnica Mirana Jarca, Novo mesto

ANKI V SLOVO

IN MEMORIAM

V četrtek, 17. januarja, smo se poslovili od Anke Cizej, ki je Knjižnici Zagorje vtisnila nepozaben pečat. Orala je ledino v razvoju zagorskega knjižničarstva. Že leta 1949 je takrat še neporočena Anka Strmljan kot prostovoljka prevzela delo knjižničarke v Ljudski knjižnici, ki je imela prostor nad rudniško restavracijo. Po Ankini zaslugi je knjižnica počasi, a vztrajno rasla in se razvijala.

Njeno delo seveda ni ostalo neopazno; leta 1960 je prejela celo republiško priznanje za plodno in napredno delo. Še bolj kot tega priznanja pa se je Anka razveselila nove knjižnice, kajti leta 1962 je knjižnico preselila v nov prostor v nedavno zgrajenem Delavskem domu. Postala je upravnica knjižnice z redno zaposlitvijo in s tem prva poklicna knjižničarka v Zagorju. Anka je prva v Zasavju in med prvimi v Sloveniji knjižnico uredila po prostem pristopu, da se je vsak obiskovalec lahko sprehodil med policami in si sam izbral knjige, tako kot danes. V zagorski vzorčni in sodobno opremljeni knjižnici je bil istega leta organiziran enotedenski seminar za knjižničarje ljubljanskega in zasavskega območja. Velika čast za knjižnico in knjižničarko!

Noben nov korak v razvoju ni bil zlahka pridobljen; za vsak napredek je bilo potrebno vložiti mnogo truda in ljubezni do dela, obojega pa Anki zagotovo ni manjkalo. Še vedno je bila deležna različnih priznanj, občinskih in republiških. Od vseh pa je najbolj cenila Čopovo diplomu. To najvišje slovensko priznanje za posebne zasluge na področju knjižničarstva je prejela ob prvi podelitvi 1971. leta. Visoko občinsko priznanje ji je podelila Kulturna skupnost Zagorje ob Savi za dosežene uspehe na kulturno umetniškem področju in ji ob prvi podelitvi 1975. leta izročila plaketo dr. Slavka Gruma.

Dolga leta je sama izgrajevala knjižnico. Bila je knjižničarka v polnem pomenu te besede. Knjižničarstvo ji ni pomenilo le opravljanje poklica, ampak je bilo del njenega življenja, njena velika ljubezen. Bila je prijazna sogovornica, s katero se je dalo prijetno kramljati in od katere si se marsikaj naučil: znanja iz knjig in življenjskih izkušenj ji ni manjkalo. Zнала je komunicirati z odraslimi, prav tako pa je vedno našla kakšno zanimivo temo za pogovor z učenci, dijaki in študenti, ki so radi prihajali v knjižnico.

Anko bomo vsi pogrešali: domači, prijatelji, sodelavci, številni znanci in obiskovalci knjižnice. Kadar se za zmeraj poslovimo od nekoga, ki nam je bil dolga leta blizu, je slovo še posebej grenko.

Vedno jo bomo spoštovali kot legendo zagorskega knjižničarstva in izjemnega človeka.

Milena Garantini
Knjižnica Mileta Klopčiča, Zagorje ob Savi

PRVO LETO KNJIŽNICE DVOR

PREDSTAVLJAMO
VAM

Knjižnica Dvor je zdaj odprta že eno leto in lahko rečemo, da počasi postaja sestavni del življenja na Dvoru in v okolici. Je vzajemna enota Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto in Občine Žužemberk.

Otvoritev knjižnice je bila na slovenski kulturni praznik, 8. februarja 2007. Dogajanje ob otvoritvi so s programom popestrili malčki iz vrta in učenci podružnične šole Dvor.

Knjižnica ima svoje prostore na podstrešju podružnične osnovne šole na

Dvoru, ki ima poseben vhod z zadnje strani šole, tako da je ločena od šolskih prostorov. Prostor obsega 82 m², od tega 72 m² knjižnica, 10 m² pa vetrolov, v katerem se nahajajo oglasna deska in dve vetrini namenjeni razstavam. Prostor, ki je zaradi prostorske stiske v občini le začasna rešitev, in njegovo opremo je zagotovila Občina Žužemberk, gradivo pa Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto.

Na začetku je knjižnica obsegala fond cca. 2500 knjig, ki pa se veča in danes znaša že cca. 3500 knjig. Knjižni fond

se tedensko dopolnjuje z vsemi novostmi, pretežno z leposlovnega področja. Oblikuje pa se tudi glede na želje in potrebe bralcev.

Na voljo je tudi čitalnica, namenjena branju knjig in časopisov pa tudi izdelovanju referatov ali seminarskih nalog. Za ta namen je na voljo brezplačna uporaba računalnika in dostop do interneta. Trenutno do interneta dostopamo preko povezave na klic, v kratkem pa bomo imeli možnost širokopasovnega dostopa, ki bo omogočal hitrejšo povezavo.

Na začetku je bila knjižnica odprta le enkrat na teden po štiri ure, in sicer ob četrtek od 13.00 do 17.00 ure. Ker je obisk kar hitro dosegel pričakovano kvoto, smo z julijem 2007 obratovni čas podaljšali za uro in pol. V letu 2008 pa smo s strani Zavoda za zaposlovanje dobili možnost dodatne zaposlitve delavke preko javnih del za trideset ur tedensko, tako da je knjižnica od februarja naprej odprta vsak dan po šest ur, le v času poletnih počitnic bo obratovni čas nekoliko krajši.

Naslednje leto namerava Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto knjižnico na Dvoru prijaviti kot e-knjižnico na razpis Ministrstva za kulturo Republike Slovenije. S tem bi pridobila sredstva za nabavo dodatne računalniške opreme, saj je trenutno na voljo samo en računalnik za uporabnike.

Članska izkaznica se lahko uporablja v vseh enotah Knjižnice Mirana Jarca: na Dvoru, v Potujoči knjižnici, na vseh oddelkih v Novem mestu, Straži, Dolenjskih Toplicah, Šentjernej, Škoc-

janu in na Otočcu.

Od otvoritve do danes se obisk povečuje. Na dan obiše knjižnico okrog 45 ljudi. V povprečju pomeni to 50% odraslih in 50% otrok. Ti si izposodijo približno 60% gradiva za mladino in 40% za odrasle.

V vetrolovu pred knjižnico je prostor za obvestila knjižnice in dve vitrini za razstave. Februarja lani sta bili na ogled razstava o Francetu Prešernu in razstava Ob otvoritvi knjižnice, kjer so bile razstavljene fotografije nastopajočih. Nadalje pa so si sledile številne tematske in knjižne razstave (»Velika noč – praznik pomladnega sonca«, »Kresnik 2007«, »Suha krajina na starih razglednicah«, kjer so bile razstavljene stare upodobitve krajev Suhe krajine...).

Razstavljeno gradivo je v pretežni meri del fondov oddelka Posebne zbirke Boga Komelja Knjižnice Mirana Jarca, kjer se hrani več kot 100.000 kosov raznovrstnega gradiva (stare in redke knjige, rokopisno gradivo, drobni tisk,

stare razglednice, fotografije itd.).

Knjižnica na Dvoru je le izposojevališče, saj po Normativih in standardih za splošnoizobraževalne knjižnice ne velikost prostora ne velikost knjižne zbirke ne zadostujeta pogojem krajevne knjižnice, zato potrebo po knjižnem gradivu v nekaterih krajih v občini še vedno dopolnjujemo z bibliobusom.

Knjižnica je trenutno nastanjena na Dvoru, drugem večjem kraju v občini. Nadaljni načrti v smeri razvoja knjižnice so povezani s preselitvijo le-te v Žužemberk, kjer je večja fluktuacija prebivalstva (osnovna šola, občina, zdravstvena ambulanta, industrijski obrat...), in z zaposlitvijo knjižničarja za redno delovno razmerje. To bi še bolj pripomoglo k povezanosti knjižnice z občani in bi gotovo vplivalo na zadovoljstvo obeh strani.

Mateja Kambič

Knjižnica Mirana Jarca, Novo mesto

NOVOSTI

SEZNAM NOVOSTI INFORMACIJSKEGA CENTRA ZA BIBLIOTEKARSTVO V NUK-U (november - december 2007)

1. BEJUK, Petra

Usposobljenost za raziskovalno delo diplomantov Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo : diplomsko delo / Petra Bejuk. - Ljubljana : [P. Bejuk], 2007. - 83 f. : graf. prikazi, tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [35004514](#)

2. ČELIČ-Tica, Veronika

Novi UDK za šolske knjižnice / Veronika Čelič-Tica i Jelica Leščić. - Zagreb : Školska knjiga, 2007. - 165 str. ; 20 cm
ISBN 978-953-0-61471-0 (ISBN-13)
COBISS.SI-ID [234790912](#)

3. E-serials collection management : transitions, trends, and technicalities / David C. Fowler, editor. - New York [etc.] : The Haworth Information Press, cop. 2004. - XX, 279 str. : ilustr. ; 23 cm. - (Serials librarianship / The Haworth Information Press)
COBISS.SI-ID [219060736](#)

4. ELOQUENT witnesses : bookbindings and their history : a volume of essays dedicated to the memory of Dr. Phiroze Randeria / edited by Mirjam M. Foot. - London : The Bibliographical Society : The British Library : Oak Knoll Press, cop. 2004. - 328 str. : ilustr. ; 26 cm
ISBN 0-948170-14-X (Bib. Soc.)
ISBN 0-7123-4827-1 (BL)
ISBN 1-58456-117-3 (OKP)
COBISS.SI-ID [215014144](#)

5. GRABLJEVEC, Sabina

Retikularni informacijski procesi v knjižnici : diplomsko delo / Sabina Grabljevec. - Ljubljana : [S. Grabljevec], 2007. - 82 f. : ilustr., tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [34883938](#)

6. GREGORIN, Rok

Veleknjigarne v Sloveniji : mit ali resničnost? / Rok Gregorin. - Ljubljana : UMco, 2006 ([Ljubljana] : Potens). - 162 str. : graf. prikazi, tabele ; 21 cm. - (Knjižna zbirka Premiera ; št. 60. Knjige o knjigah)
ISBN 961-6445-43-X
COBISS.SI-ID [223123456](#)

7. KOCJANČIČ, Blaž

Primerjava akademskega založništva v Veliki Britaniji in Univerzi v Ljubljani : diplomsko delo / Blaž Kocjančič. - Ljubljana : [B. Kocjančič], 2007. - 111 f. : ilustr., tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [34988642](#)

8. KOMEL, Ivana

Razlogi za obisk osnovnošolske knjižnice : diplomsko delo / Ivana Komel. - Ljubljana : [I. Komel], 2007. - 74 f. : graf. prikazi, tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [34892130](#)

9. KOVAČ, Vanda

Splošna knjižnica na narodnostno mešanem območju : Knjižnica Lendava - Könyvtár Lend-

va : diplomsko delo / Vanda Kovač. - Ljubljana : [V. Kovač], 2007. - 122 f. : ilustr., tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [11008668](#)

10. KREJAN, Lidija

Organizacija knjižnic v državni upravi RS : diplomsko delo / Lidija Krejan. - Ljubljana : [L. Krejan], 2007. - 72, XII f. : ilustr., tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [34996578](#)

11. LEBAR, Nika

Sofinanciranje nabave tuje literature knjižnicam Slovenije : diplomsko delo / Nika Lebar. - Ljubljana : [N. Lebar], 2007. - 109 f. : graf. prikazi, tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [35033186](#)

12. LEXIKON des gesamten Buchwesens : -LGB2- / herausgegeben von Severin Corsten, Günther Pflug und Friedrich Adolf Schmidt-Künsemüller unter Mitwirkung von Bernhard Bischoff ... [et al.]. - 2., völlig neubearbeitete Aufl. - Stuttgart : Hiersemann, 1987-<2007>. - Zv. <1-7, Reg.I-IV> : ilustr. ; 28 cm
COBISS.SI-ID [14350592](#)

13. LIBRARIES for the future : progress and development for South African libraries / Theo Bothma, Peter Underwood & Patrick Ngulube (editors). - Pretoria : Library and Information Association for South Africa (LIASA), 2007. - V, 230 str. : ilustr. ; 25 cm
ISBN 978-0-620-39076-7

14. LIBRARIES in the Digital Age (2007 ; Dubrovnik, Mljet)

Users and use of DL & economics of digital libraries : Libraries in the digital age, May 28 - June 02 2007, Dubrovnik and Mljet, Croatia : organized by Faculty of Philosophy, University J.J. Strossmayer [and] Rutgers University, New Brunswick, NJ, USA. - S. l. : s. n., 2007. - 263 str. : graf. prikazi ; 30 cm
Sorodni elektronski vir: <http://www.ffos.hr/lida/lida2007/program/>.
COBISS.SI-ID [35065954](#)

15. MANDELJ, Tilen

Slovenski raziskovalci, njihove objave in odmevnost : študije primera : diplomsko delo / Tilen Mandelj. - Ljubljana : [T. Mandelj], 2007. - 102 f., [2] f. pril. : graf. prikazi, tabele ; 30 cm + 1 optični disk (CD-ROM)
COBISS.SI-ID [34988130](#)

16. MITOV, Irina

Razstavljanje knjižnega gradiva v Narodni galeriji Ljubljana in knjižnici Frančiškanskega samostana Kamnik : diplomsko delo / Irina Mitov. - Ljubljana : [I. Mitov], 2007. - 128 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID [35038050](#)

17. PLATINOVŠEK, Mojca

Založništvo new age literature v Sloveniji : trženjska in uredniško-vsebinska analiza : diplomsko delo / Mojca Platinovšek. - Ljubljana : [M. Platinovšek], 2007. - 78 f. : ilustr., tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [35033698](#)

18. PREGLAU, Jure

Knjigotrški katalogi in prospekti iz prve polovice 20. stoletja : primerjava s sedanostjo : diplomsko delo / Jure Preglau. - Ljubljana : [J. Preglau], 2007. - 64 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID [35034466](#)

19. PREMJK, Mateja

Pogajanja v splošnih knjižnicah : diplomsko delo / Mateja Premk. - Ljubljana : [M. Premk], 2007. - 92 f. : ilustr., tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [34933602](#)

20. SLOVENSKA knjiga včeraj in jutri : osem pogledov na pomen domače knjige / Andrej Blatnik ... [et al.]. - Ljubljana : Umco, 2007 ([Ljubljana] : Potens). - 190 str. : zvd., tabele ; 21 cm. - (Knjižna zbirka Premiera ; št. 62. Knjige o knjigah)
COBISS.SI-ID [229846016](#)

21. SMERNICE za lažje berljivo gradivo. Smernice za knjižnične programe opismenjevanja : nekaj praktičnih predlogov / [obe deli pripravila] Mednarodna zveza bibliotekarskih društev in ustanov ; [besedili iz angleščine prevedel Stanislav Bahor]. - Ljubljana : Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2007 ([Radovljica] : Tiskarna Radovljica). - 46 str. ; 24 cm
ISBN 978-961-6683-00-5
COBISS.SI-ID [233782272](#)

22. ŠESTDESET

60 let strokovnega združenja slovenskih knjižničarjev : spominski zbornik / [urednica Karmen Stopar]. - Ljubljana : Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2007 ([Radovljica] : Tiskarna Radovljica). - V, 182 str. : ilustr. ; 24 cm
ISBN 978-961-6683-02-9
COBISS.SI-ID [234904576](#)

23. TEROPŠIČ, Lučka

Pomen praktičnega dela v programih s področja bibliotekarstva, informacijske znanosti in knjigarstva : diplomsko delo / Lučka Teropšič. - Ljubljana : [L. Teropšič], 2007. - 91 f. : tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [35035234](#)

24. VIMER-KOVAČEK, Uršula

Knjižne ocene kot vir za vsebinski opis leposlovja za otroke (do 9. leta starosti) : diplomsko delo / Uršula Vimer-Kovaček. - Ljubljana : [U. Vimer-Kovaček], 2007. - 76 f. : tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [34983522](#)

25. ZABRIC, Veronika

Knjižničar in raziskovalno delo v splošni knjižnici : diplomsko delo / Veronika Zabric. - Ljubljana : [V. Zabric], 2007. - 139 f. : graf. prikazi, tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [35037282](#)

26. ZLOBKO, Barbara

Inkluzivna vloga splošnih knjižnic v širšem okolju : diplomsko delo / Barbara Zlobko. - Ljubljana : [B. Zlobko], 2007. - 64 f. : ilustr., tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [34894946](#)

27. ZVEZA bibliotekarskih društev Slovenije. Strokovno posvetovanje (2007 ; Bled)

Knjižnice za prihodnost : napredek in sodelovanje : zbornik referatov = Libraries for the future : development and collaboration : proceedings / Strokovno posvetovanje Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, Bled, 22.-23. oktober 2007 = Professional Conference of Union of Associations of Slovene Librarians, Bled, October 22-23, 2007 ; [urednica Melita Ambrožič]. - Ljubljana : Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2007 ([Radovljica] : Tiskarna Radovljica). - XIV, 385 str. : ilustr. ; 24 cm
ISBN 978-961-6683-01-2
COBISS.SI-ID [234584832](#)

Seznam pripravila

Branka Badovinac

Narodna in univerzitetna knjižnica

KRATKE NOVIČKE

OBVESTILA

VABILO

Francosko Ministrstvo za kulturo in komunikacije (Hiše kultur sveta) organizira strokovna izpopolnjevanja za naslednja področja:

- kulturni projekti,
- konzervatorstvo in
- založništvo.

Seminarji potekajo v francoščini, zato je potrebno dobro pisno in govorno znanje francoskega jezika. Več informacij lahko dobite na: www.mcm.asso.fr.

Prijave NE pošiljate neposredno v Francijo, temveč jih v Sloveniji oddate Francoskemu inštitutu Charles Nodier (<http://www.institutfrance.si/>). Kontaktna oseba je ga. Patricia Košir (patricia.kosir@institutfrance.si). Izbrani kandidati morajo poravnati stroške prevoza do Pariza in nazaj.

Mojca Kotar
Knjižnica Oddelka za tekstilstvo
Naravoslovnotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani

OGLASI

OBVESTILA

DELO IŠČE

FRANC MAGAJNE, Glinška ulica 7, 1000 Ljubljana
GSM: (031) 279 052, E-pošta: franci.magajne@volja.net
Zaposlitveni cilj:

Zaposlitev na delovnem mestu pripravnika za polni delovni čas v knjižnici

Rojstni podatki:

rojen 28. 4. 1977, v Ljubljani, državljani Republike Slovenije
Izobrazba: gimnazijski maturant (V. stopnja), diplomirani upravni organizator (VII. stopnja)

Delovne izkušnje:

- aktivni prostovoljec v Knjižnici Otona Župančiča v Ljubljani, zaupana so mi dela leposlovnega in neknjižnega gradiva; uporabljam COBISS sistem pri urejanju in iskanju knjižnega in neknjižnega gradiva,
- redno delovno razmerje v podjetju Sintal d.d., varnostnik za zasebno varovanje,
- trimesečno javno delo v Mestnem muzeju Idrija, urejanje arhivske in tekoče dokumentacije ter vodenje strank po cerkljanskem muzeju, Partizanski bolnišnici Franja ter rojstni hiši Franceta Bevka; opravljanje del blagajnika, prodaja vstopnic, vodenje blagajne ter skrb za zaupan denar,
- dijaško in študentsko delo v skladišču in proizvodnji tovarn Eta Cerkno in Kolektor Idrija.

Znanja:

- tuji jeziki: aktivno angleščina, pasivno nemščina in najden se v italijanskem jeziku,
- računalništvo: urejevalnik besedila – Word, osnove Excela, uporabljam Outlook ter PowerPoint in dobro se znajdem na internetu – pridobljen certifikat ECDL Start,
- vozniško dovoljenje B-kategorije in lasten prevoz.
- Dodatna izobraževanja: opravljen strokovni izpit iz bibliotekarstva.

Sposobnosti in lastnosti:

vztrajnost, usmerjenost v doseg cilja, sposobnost samostojnega in skupinskega dela.

DELO IŠČE

Sem univerzitetna diplomirana bibliotekarka z opravljenim strokovnim izpitom in pridobljeno licenco za vzajemno katalogizacijo COBISS2. Iščem delo v knjižnici v Ljubljani in njeni okolici. Moja telefonska številka je 051/ 344-455.

DELO IŠČE

Ime mi je Saša in iščem delo v knjižnici v Ljubljani ali njeni okolici. Po izobrazbi sem univerzitetna diplomirana geografinja in sociologinja kulture. Od meseca februarja do vključno septembra 2007 sem se kot prostovoljka usposabljala na delovnem mestu bibliotekarja v Knjižnici Otona Župančiča v Ljubljani, kjer sem opravljala različna dela: priprava in vnos gradiva za avtomatizirano poslovanje Potujoče knjižnice, izposoja in postavitvev gradiva, referenčno delo.

Po karakterju sem komunikativna, natančna, zanesljiva, odgovorna in organizirana oseba, ki jo delo z ljudmi zelo veseli. Sem računalniško pismena (Word, Excel, PowerPoint, Internet, Outlook Express), aktivno govorim angleško ter pasivno nemško.

Decembra 2007 sem opravila bibliotekarski strokovni izpit, pripravljena pa sem se še dodatno izobraževati v tej smeri.

Če potrebujete novo sodelavko, sem dosegljiva na tel. 041/270-303 ali na e-naslovu dsasha76@gmail.com

NAVODILA AVTORJEM

OBVESTILA

Jezik objavljenih prispevkov je praviloma slovenski, v skladu z odločitvijo uredništva, pa tudi angleški. Avtorji morajo uredništvu poslati jezikovno pravilno besedilo. Prejetih tekstov uredništvo ne lektorira. Avtor tudi v celoti odgovarja za vsebino prispevka. Avtorsko pravico do objavljenih prispevkov ima izdajatelj publikacije, avtor obdrži moralne avtorske pravice.

Naslov prispevka mora biti kratek in jasen, dopolni se lahko s podnaslovom. Pri poročilih s strokovnih posvetovanj in drugih srečanj naj bodo v naslovu/podnaslovu prispevka navedeni naslov posvetovanja oziroma srečanja ter kraj in datum dogodka.

Pod naslovom naj bo naveden avtor prispevka (oziroma avtorji), in sicer vedno v polni obliki (ime in priimek). Če je avtorjev več, naj sami določijo vrstni red imen avtorjev.

Poleg imena avtorja je treba navesti tudi sedež ustanove, kjer je avtor prispevka zaposlen ali ime fakultete, če je študent, ter elektronski naslov avtorja. Tudi pri večjem številu piscev je treba pri vsakem posamezniku navesti vse zahtevane podatke. Pri citiranju virov naj avtorji upoštevajo navodila revije Knjižnica. Dolžina prispevka naj ne presega 20.000 znakov (vključno s presledki).

Prispevek lahko poleg teksta vsebuje tudi slike (preglednice, diagrame, fotografije ipd.). Vsaka slika naj ima zaporedno številko in naslov. Če avtor slik ne vključi v besedilo prispevka, naj bo v njem jasno označeno, katera slika sodi na določeno mesto v tekstu. Pri vsaki sliki je treba navesti tudi njeno avtorstvo (avtor je lahko pisec prispevka ali kdo drug). Pri portretni fotografiji je potrebno navesti tudi imena oseb v polni obliki (ime in priimek), in sicer z začetno

navedbo "Od leve proti desni: ...". Avtor prispevka mora uredništvu predložiti pisne izjave oseb na portretni fotografiji, da se strinjajo z javno objavo fotografije v Knjižničarskih novicah. Slikovno gradivo lahko avtorji priložijo tudi v JPG ali TIF formatu.

Z oddajo prispevka uredništvu se šteje, da avtor soglaša z objavo svojega prispevka v tiskani in elektronski obliki Knjižničarskih novic.

Pošiljanje prispevkov

Prosimo, da članke in prispevke pošljete uredništvu publikacije v elektronski obliki, in sicer na naslov icb@nuk.uni-lj.si. Pošljete jih lahko tudi na disketi ali CD-ROM-u na naslov Narodna in univerzitetna knjižnica, Informacijski center za bibliotekarstvo, Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevkov ne honoriramo!